

MADENCİLİK *Bülteni*

Sayı : 29 TMMOB MADEN MÜHENDİSLERİ ODASI VEFİVİNİ KRSİM-RRRLİK 1993

2. MADENCİLİK ŞURASI TOPLANDI...

MADENCİLER BAYRAMI KUTLANDI..

DELMEYE PATLATMA SEMPOZYUMU ANKARA'DA YAPILDI..

SMM UYGULAMASI BAŞLIYOR...

BU SAVIMIZDA.. BU SAVIMIZDA...

Atilla AYBAY
Üzelleştirmede Sıra
Madenlere mi Geldi?
(Sayfa 4)

M.Murat HANLIOĞLU
Patlatma Üzerine
(Sayfa 7)

İbrahim DOĞRUEL
Fenni Nezaretçilik
Üzerine
(Sayfa 10)

M.Yaşar ETHEM
Lityumu Tanıyalım
(Sayfa 12)

. 2. MADENCİLİK ŞURASI TOPLANDI	Sayfa 2
.GRPTA TEKNİK HİZMETLER SEMPOZYUMU	Sayfa 6
.İZMİR'DE VERLİ KÖMÜRE VAŞAK	Sayfa 8
.DÜNYA MADENCİLER GÜNÜ KUTLANDI	Sayfa 9
.TTK'NUN DÜNÜ, DUGÜNÜ, VAAINI PANELİ	Sayfa 11
.VAVIN DÜNVASI	Sayfa 14
.SMM BELGESİ BAŞUULAAI SÜRÜVOR	Sayfa 16
.BRİÇ-SATAANÇ	Sayfa 17
.ŞİİR	Sayfa 18
.DELME VE PATLATMA SEMPOZYUMU	Sayfa 19
.HRRÇLR	Sayfa 20
.ASGARİ ÜCRETTRİFESİ	Sayfa 20
.KİMLİK DEĞİŞTİRME	
.ÇALIŞMALARIMIZ SÜRÜVOR	Sayfa 20

2. MADENCİLİK ŞURASI YAPILDI

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı tarafından düzenlenen ve Madencilik Sektörü'ndeki kamu, özel ve diğer kuruluşların, gerçekleşmesine aktif katkı koyduğu 2. Madencilik Şurası yaklaşık 500 delegenin katılımıyla 11-13 Kasım 1993 tarihleri arasında Ankara'da toplandı.

Açılış konuşmasını Organizasyon Komitesi Başkanı Sn. Şefik OZANÖZGÜ yaptı.

Madencilik sektörü adına konuşan Türkiye Madencilik Derneği Başkanı Sn. İsmet KASAPOĞLU, sektörün önemli sorunları olduğunu, birçok işletmenin kapanma noktasına geldiğini, gerekli önlemler alınmazsa önümüzdeki yıllarda sektörümüzün daha da olumsuz bir noktaya geleceğini, ülke gerçeklerine uygun politikalar izlenmesi ve madencilğe destek olunması gerektiğini belirtti.

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Dr. Veysel ATASOY yaptığı konuşmada, madenciliğin, enerji ve sanayinin temel girdisi olduğunu, arama politikalarının yeniden gözden geçirileceğini ve ülkemizin yeraltı kaynaklarının en verimli şekilde değerlendirilmesi için herşeyin yapılacağını söyledi.

Şuranın açılışında konuşan Cumhurbaşkanı Sn. Süleyman DEMİREL, "zengin kaynakların fakir bekçisi olmayalım, madenciliği kim iyi yapıyorsa o yapsın" dedi.

Şura çalışmaları, 1993 yılı başlarında, ETKB öncülüğünde oluşturulan Organizasyon Komitesi ve Komisyonların çalışmalarıyla başladı. Görüşmeler sonucu Şura'nın genel kapsamının şu başlıklar altında oluşturulmasına karar verildi.

- 1- Madenciliğin ülke ekonomisindeki yeri ve önemi
- 2- Madencilik Sektörünün Güçlendirilmesi
- 3- Madencilik-Çevre ve Eğitim
- 4- Madencilikte Özelleştirme

Bu konuları rapor haline getirecek komisyonlar oluşturularak çalışmalara başlandı.

Şura'da. Komisyonlar tarafından hazırlanan raporlar Komisyon Başkanları tarafından sunulduktan sonra delegelerin katkı ve eleştirilerine açıldı.

Madencilik sektörünün sorunları birçok boyutu ile tartışıldı, öneriler yapıldı. Sektörün sorunlarının çözmek için kısa, orta ve uzun vadeli programların yapılması ve bu programların uzmanlar tarafından hazırlanarak hayata geçirilmesi için hiç zaman kaybetmeden çalışmalara başlanması gerektiği bir kez daha ortaya çıkmış oldu.

Sektörün sorunları üzerinde ciddi bir şekilde durulmazsa, ülkemizin gelecekte önemli hammadde sıkıntısı ile karşı karşıya kalacağı gerçeğini gözardı etmememiz gerekmektedir.

özelleştirme Raporu dışındaki üç rapor, genel hatları ile herkesin üzerinde hem fikir olduğu raporlar olarak hazırlanmış ve zaman zaman da aynı konulara değinilmiştir. Zaman zaman birbirleriyle çelişen görüşler de raporlarda yer almaktadır, özelleştirme Raporu ise baştan madenlerin özelleştirilmesine karar verilerek

hazırlanmış ve özelleştirme tek çıkar yol olarak lanse edilmeye çalışılmıştır. Dünyadaki özelleştirme uygulamalarının faydaları aktararak hazırlanan görüşlerin ülkemiz gerçekleri gözönüne alındığında madencilik sektörümüzün sorunlarının çözümüne koyacağı katkı konusunda ciddi kuşkularımız oluştu. Bu görüşlerimizi rapor tartışılırken birçok meslektaşımız dile getirdi. Raporun genel felsefesi "kar ediyor satalım, zarar ediyor kapatalım" anlayışı üzerine kurulmuş. Bugün sektörümüzdeki Kit'ler, birçok platformda dile getirdiğimiz nedenlerden dolayı önemli oranda yönetsel ve maddi sorunlarla karşı karşıyadırlar. öncelikle bu kuruluşların ayakları üzerinde nasıl duracakları, gerçek sorunları ve çözüm yolları araştırılmalıdır. Kime satılacak, nasıl satılacak? Madencilik sektöründeki özel kuruluşların bu işletmeleri işletebilecek sermaye birikimi var mı ve de talep var mı? Bu konular hiç araştırılmadan verilen bir kararın Şura'ya kabul ettirilmesi gibi bir yaklaşım üzerine rapor üzerinde çok ciddi tartışmalar yapıldı. Ağırıklı olarak da özelleştirme görüşe uzmanlar karşı çıktı.

Kapanış oturumunda komisyon başkanları genel bir değerlendirme yaptıktan sonra Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Sn. Veysel ATASOY sektörle ilgili

görüşlerini dile getirerek özelleştirmenin yapılacağı doğrultusunda kararlılıklarını belirttiler.

ikincisi gerçekleştirilen Şura, sektörün sorunlarının bir kez daha dile getirilmesi açısından yararlı olmuştur.önemli olan sektörümüzü iyi değerlendirerek sorunların çözüm yollarını araştırmaktır. Madencilik sektörü, aramasından üretimine ve pazarlanmasına kadar sorunlu ve sıkıntılı bir sektördür.

Şura'da yaptığımız öneriyi tekrarlamak isteriz:

Diğer şuralarda olduğu gibi Madencilik Şurası'nın da bir yönetmeliği hazırlanmalıdır. Şura'da alınan kararların hayata geçirilmesi için girişimlerde bulunabilecek bir yapının ETKB bünyesinde hiç zaman kaybetmeden oluşturulması sektörümüz ve Şura'nın daha verimli olması bakımından yararlı olacaktır.

Ayrıca Şura süresince siyasi partilerinden kimseyi göremediğimizi belirtmek isteriz. Açılışa bir çok milletvekili davet edilmesine rağmen katılım olmadı. Sanayileşmenin önemini her zaman dile getiren siyasi partiler, hammadde sorununu çözmeden nasıl sanayileşeceğimiz konusunu ciddi ciddi düşünülmelidirler.

Odamız Şura'ya 20 delege ile katılarak görüşlerini dile getirmiştir.

Sonuç olarak: Madencilik Sektörü hepimizin. Sektörümüzün daha iyeye gitmesi için elimizden gelen herşeyi yapmaya hazır olduğumuzu belirtmek isteriz. Sektörümüz kaynak yaratıcı ve kendine özgü sorunları olan bir sektördür. Birçok sektör gibi Madencilik de kamusu ve özel ile desteklenmelidir.

Şura süresince yapılan değerlendirmelerin de yeracağı 2. Madencilik Şurası Kitabı hazırlık çalışmaları devam etmektedir.

Madencilik Şurası sektörümüzün sorunlarının tartışıldığı en önemli platformlardan biridir. Gerçekleşmesine katkı koyan herkesi kutlarız.

0 ...Madencilik Şurası'nın da bir yönetmeliği hazırlanmalıdır. Şura'da alınan kararların hayata geçirilmesi için girişimlerde bulunabilecek bir yapının ETKB bünyesinde hiç zaman kaybetmeden oluşturulması sektörümüz ve Şuranın daha verimli olması bakımından yararlı olacaktır. O

ODA BAŞKANIMIZ ASIM KUTLUATA'NIN ŞURA'DA YAPTIĞI KONUŞMA

Madencilik sektörünün güçlendirilmesi tartışmaları uzun yıllardan beri devam etmektedir. Çeşitli platformlarda değişik kuruluşlar ve uzmanlar görüş ve önerilerini dile getirmektedirler. Fakat sonuç olarak kayda değer bir gelişmenin olmadığını görüyoruz. Dileğimiz bu şuranın oluşturacağı görüşlerin akibetinin de aynı olmamasıdır.

Madencilik, katma değer oranı yüksek olmakla birlikte sermaye yoğun, riski yüksek, geri ödeme süresi uzun. dünya fiyatlarındaki dalgalanmalardan önemli oranda etkilenen bir sektördür. Dünyada gelişmişlik ölçüsünün sanayileşme ile paralel gittiğini düşünürsek, metalurji-demircelik, kimya gibi sayılarını arttırabileceğimiz sektörlerin ana girdisi madenlerdir. Yani madencilik kaynak yaratıcı istihdam sorununun çözümüne çok önemli katkısı olan bir sektördür. Bu gerçeği yeteri kadar anlatamadık galiba. Çünkü ülkemiz önemli ölçüde hammadde sıkıntısı çekmedi. Fakat son yıllarda dünya fiyatları düşük, ithal ederim anlayışı ile öz kaynaklarımıza gerekli önemin verilmeyişi, önümüzdeki yıllarda ülkemizi ciddi hammadde sıkıntısı ile karşı karşıya bırakabilir. Bugün düşük gözükten dünya hammadde fiyatlarının uzun yıllar bu düzeyde kalacağını garantisi yoktur. Sektörümüzü daha güçlü bir hale geürmezsek. ülkemizdeki yeraltı zenginliklerimizi en verimli şekilde işletmezsek, kısa ve uzun vadeli programlar yapmazsak, gelişmiş bir Türkiye'nin ihtiyacı olan hammaddeyi çok pahalıya ithal etmek zorunda kalacağımız bir gerçektir.

Cumhuriyetin ilk yıllarında sanayileşmeyi hedef alan zamanın yöneticileri madencilik sektörüne gereken önemi vermiş, çok ciddi yatırımlar yapılmış ve sektörümüzdeki bir çok KİT kurulmuştur. Fakat 80'li yıllarda bu kuruluşlara gereken önem verilmeyerek kaderleri ile başbaşa bırakılmışlardır. 80'li yılların ortalarına hatta sonlarına kadar kar eden bu kuruluşlar bu yıllardan sonra zarar etmeye başlamışlardır. Gereken destek verilmediği gibi yönetimlerine yapılan müdahaleler, yanlış atamalar, adam kayırmalar ve gereksiz personelle doldurulan bu kuruluşlar hepimizin bildiği gibi bugünkü duruma gelmiştir. Bu yıllarda kamu sektöründe bu gelişmeler olurken özel sektöre de gerekli destek verilmediği için gerek finansal olarak ve gerekse teknik ve teknolojik olarak önemli bir gelişmenin olduğunu göremiyoruz. Madencilik sektörünün desteklenmesi gerekir derken; devlet ne pahasına olursa olsun kaynak aktarsın demiyoruz. Bu sektörün, yapılan her yatırımı verilen her desteği fazlasıyla geri ödeyeceğini bildiğimiz için bu görüşü savunuyoruz.

Sektörün gelişmesi için KİT'lere ihtiyaç olduğu görüşündeyiz. Az önce genel durumlarını özetlemeye çalıştığımız bu kurumları bu yapıları ile savunmak imkansızdır. Bugün bu kuruluşlarımızın bir çoğu zarar ediyor. Kar edenleri özelleştirelim diğerlerini kapatalım yaklaşımı sektörümüze büyük darbe indirecektir. Çünkü bugün birçok özel sektör kuruluşu da ekonomik kriz içerisinde. Bu nedenle madencilik sektörü için zaman kaybetmeden ciddi programlar oluşturulmalı.

KİT'lerde senelerdir devam eden özelleşecek, kapanacak, satılacak tartışmaları gerek yönetim kadrolarında ve gerekse geleceğe umutla bakamayan çalışanlarda çalışma şevkini olumsuz yönde etkilemiştir. Bu anlayışın düzelmesi için bu tür tartışmalara son verilmelidir.

-Öncelikle bu kuruluşlar %30'lara dayanan faiz yükünden kurtarılmalıdır.

-Yönetim kurullarında seçim kaybeden veya bu işten anlamayan kişiler değil, bizzat kurumun içinde çalışanlar örgütleri vasıtası ile yer almalı, ayrıca kurumun sorunlarının çözümünde katkı koyacak uzmanlar atanmalıdır. Bu kuruluşlar yeniden yapılandırılmalıdır.

-Kullanmadıkları bazı aktifleri satılarak yeni yatırımlar yapılmalı ve teknolojileri yenilenmelidir.

-Politik müdahaleler yapılmamalı, yönetim kadroları fazla istihdama zorlanmamalı, hergün onlarca telefonla, lojman dağıtımdan, torpillilerin daha rahat yerlerde çalışmaları vs. için yaptırımlar uygulanmamalıdır.

-Asıl işlevleri olan maden üretimi ve arama konuları dışında angaryalardan vazgeçmelidirler.

-Verimli çalışmayan işletmelerini kapatmalarını gerekir. Devlet çeşitli nedenlerle bu işletmelerin kapanmasını uygun bulmuyorsa, bu işletmelerin açık olmasından meydana gelen zararlar görev zararı olarak karşılanmalı ve kurumun zarar hanesine yazılmamalıdır

Değerli Madenciler, Sayın Meslektaşlarım.

özellikle 80'li yılların başından günümüze kadar maden aramacılığında önemli bir düşüş olduğunu görmekteyiz. Ülkemizin yeraltı zenginliklerini ortaya çıkarmakla görevli MTA. heryönüyle önemli bir birikime sahip olmasına rağmen son yıllarda artık proje üretmemektedir. Komisyon raporlarının bir çoğunda yurdumuzun yeteri kadar aramadığından bahsedilmektedir. Bulunan rezervlerin geliştirilmesi, yeni yatakların bulunması işlevini kim yerine getirecektir? Özel sektörün, riski yüksek, geri dönme süresi uzun olan aramaya ayıracak parası yoktur. O zaman devletin yani, bu işle görevli olan MTA'nın gerekli aramayı yapması gerekir. Fakat komisyon raporlarında bu kuruluşla ilgili çelişkili görüşler yer almaktadır. Bazısında küçültülmeli, bazısında bir çok görevi üstlenmeli. Sondaj Dairesi ve atölye tasfiye edilmeli gibi. Bu tasfiye görüşüne özelleştirme denmektedir. Sondaj makinalarının ve atölyenin tasfiyesi nası bir özelleştirir, anlamak mümkün değildir. Gerekçe olarak da sondaj maliyetlerinin çok yüksek olduğu görüşü ileri sürülmektedir. MTA Sondaj Dairesinde toplam personel 750 ve bu dairenin harcamaları da 100 milyar civarındadır. Yani MTA personelinin %10'u ve bütçesinin de %15'i dolayında. Makinaları ve ekipmanı tasfiye etmekle maden aramacılığın sorunlarının çözülmeyeceği, makına ve ekipman satıldıktan sonra personelin kurumun bünyesinde kalacağı gerçektir ki, bu malzeme ve ekipmanı alacak kapasitede sondajcılık firmalarının olmadığını da söyleyebiliriz.

Özel sektör, sondaj maliyetlerinin düşük olmasının nedenlerini biliyoruz. Yıllarca savunmamıza rağmen bir prim sistemi getirilmemiştir, özel sektör prim sistemi ile çalışmakta, sondajları iş olduğu sürece çalıştırmaktadır. Bu şekilde birikimi ve deneyimli kadrosu olan bu dairenin kapatılması çözüm değildir. MTA. proje üretmek için yeraltı zenginliklerini ortaya çıkarılması için yeni bir anlayış ve yaklaşımla değerlendirilmeli, günün koşullarına duzen degil de mobil sisteme göre Sondaj Dairesi, şu ana kadar MTA'da en verimli çalışan dairelerden biridir. Daha da verimli olabilir. Sondaj Dairesini tasfiye etmekle MTA'nın ya da maden aramacılığının sorunlarının çözülmeyeceği bir gerçektir.

-MTA 85 yılından önceki gibi tip mukavele ile kamu ve özel sektör sahalarında maden aramaya devam etmelidir.

-Klasik 657 sayılı yasa ile maden aranmaz. Personelin motive edilmesi gerekir

-Bölge sistemi yeniden gözden geçirilmeli yerleşik duzen degil de mobil sisteme uygun olarak yeniden organize olmalıdır.

Sayın madenciler.

-Hepimizin bildiği gibi ETİBANK' in bankacılık bölümü alelacele, hiç tartışmadan ayrıldı. Bu uygulamayı doğru bulmadık. Şimdi şu öneriyi yapıyoruz. Anonim şirket haline getirilen bankacılık bölümü, madencilik sektörüne hizmet verecek bir banka haline getirilmeli ve madencilik fonu gelirlerinin de bu banka bünyesinde toplanarak sektörün finans sorunlarının çözümünde destek olmalıdır, diyoruz.

-Gelecekte sektörümüzün karşılaşılabileceği en önemli sorunlardan bir tanesi çevre ile olan ilişkilidir. Çevre mevzuatı madencilik yapılmayacak hale getirmemeli. Madenciler de çevreyi gelişigüzel tahrip etmemeli, madenci de çevre ve maden mevzuatı içinde kaybolmamalı. Bakanlıklar arasında hiç vakit geçirmeden koordinasyon kurulmalı. ETKB'nin verdiği ruhsat kesin ve uygulanır şekilde olmalı.

-Sektöre verilen teşvikler sektörde kullanılmalı ve teşviklerden herkes faydalanmalı.

- Kömür yıkama, eleme tesisleri kurmak isteyenler teşvik edilmeli. Ne idüğü belli olmayan kömürler ülkemize sokulmamalı. Hazine de bunlara destek vererek kendi kömürlerimizi en verimli şekilde değerlendirmeliyiz, özel idarelere de ithal izni verildi.

-Ülkemizde birçok alan koruma altına alınmış, ancak madenlerin korunması diye bir anlayış yok.Üzerlerine şehirler kurulmakta, tesisler yapılmaktadır. Tükenebilir olan bu kaynakların kazanımını güçleştirecek oluşumlara izin verilmemeli. Madenleri Koruma Kanunu çıkarılmalıdır.

Son olarak da Madencilik Şurası ETKB'nin kuruluş yasasına sokulmalı ve bakanlığın bünyesinde bir organ olarak yer almalıdır. Şura'nın nasıl düzenleneceği bir yönetmeliğe bağlanmalıdır ve Maden işleri Genel Müdürlüğünde madencilik sektörünün sorunlarının çözümüne yardımcı olacak şekilde yapılandırılmalıdır.

ÖZELLEŞTİRMEDE SIRA MROENLERE Mİ GELDİ?

ATILLA AVBAV

Madencilik kesimimiz için gerekli olan, özelleştirme değil, ülkemizin dünya ortalamasının altında olan maden üretimi yoğunluğunu arttıracak tutarlı bir madencilik politikasını oluşturup uygulanmasını sağlamaktır.

Bir süre önce, ayrı bir tüzel kişilik kazanması bile tam olarak gerçekleşmeden. Etibank'ın bankacılık bölümüne kadrosu olmayan bir genel müdür atandı. Bu görülmemiş aceleciliğin amacı belli. Önce bankacılık bölümü, sonra da madencilik, metallürji ve kimya bölümleri özelleştirilecek. Bankacılık bölümü için ileri sürülen gerekçe, öteki kamu bankaları için yinelenenlerle aynı. Madencilik bölümü için ise

"Devletin madencilik sektöründe başarılı olamadığı" gibi uydurma bir gerekçeye dayanılıyor. Bu gerekçenin ne denli uydurma olduğunu gösterir bazı örnekler nerelim:

Bugüne kadar tek bir özel sektör kuruluşu, bakır cevherinin çıkarılmasını, konsantre edilmesini ve blister bakır haline dönüştürülmesini sağlayacak bütünleşik bir tesis kurmamıştır. Bu tür tesislerin hepsi Etibank'a aittir. Bir yabancı kredi kullanımını için anonim şirket biçiminde yapılandırılan Karadeniz Bakır İşletmelerinin % 99,91 payı Etibank'a aittir. Boksitten alumina ve daha sonra alüminyum; kromitten konsantre ve ardından ferrokrom; bor cevherinden borik asit, sodyum perborat ve boraks üreten bellibaşlı katma değer sağlayıcı tesisler yine Etibank'ındır. Vatakları yok edercesine ilkel yöntemlerle üretim yapmış olan hiçbir özel sektör kömür madeninde, TKİ ve TTK'nun madenlerinde bulunan kömür yıkama tesisleri kurulmamıştır. Karadeniz Bakır İşletmeleri yibi anonim şirket olarak kurulan Çinko Kurşun Metal İşletmesinde, Etibank'ın payı % 98'dir.

Özel sektör madenlerinden elde edilen karların bir bölümü ile şirket

bünyesinde maden aramaları için yeterli fonlar oluşturulacak, bir bölümü de yatırımlara ayrılacak yerde bu karlar gemi alımı, otel yapımı vb. gibi madencilik dışındaki girişim alanlarına kaydırılmış, geniş çaplı ve bilimsel yöntemlerle yapılan aramalar, MTH Enstitüsü tarafından yürütülmüştür.

Oemir-çelik endüstrimizin gereksinimi olan koklaşabilir taşkömürünün bir bölümünü sağlayan Zonguldak taşkömürü hanzasının kapatılmasını öneren işadamları da uardır. İthal edilecek kömürden alacakları komisyonların hayaliyle iştahı kabardığı anlaşılan bu işadamlarından, kökeninden gelen kompleksi yene-meyerek yurtseverlik nutukları çeken biri, kömür çıkarmak yerine balık

* Bugüne kadar tek bir özel sektör kuruluşu, bakır cevherinin çıkarılmasını, konsantre edilmesini ve blister bakır haline dönüştürülmesini sağlayacak bütünleşik bir tesis kurmamıştır. Bu tür tesislerin hepsi Etibank'a aittir, *

üretmek gibi ipe sapa gelmez önerilerde bulunabilmektedir. Taşkömürü hanzamızda çok uzak sayılmayacak bir geçmişte bugünkünün iki katı kömür çıkarılabildiği ve az da olsa kar sağlanabilmişse hanzadaki sorunun, işletmenin kamuya ait olmasından başka nedenleri olduğu açık değil midir? Öyleyse neden iyileştirme değil, kapatma? Ocakları kapatmanın doğuracağı sorunları biran için unut-

sak bile, yarın gereksinim duyduğumuzda üretim için gerekli işgücünü nasıl örgütleyebiliriz?

Dış Pazarda Rekabet...

Dış pazarlarda rekabet edebilme konusuna gelince: yıllardır dış satım yapan, dışa açılmayı yıllar önce başarmış olan, yılda 300 milyon f'dan fazla dış satım gerçekleştirebilen bir madencilik kuruluşunu, bu konuda yetersiz bulmak hangi gerekçeye dayandırılabilir?

Zaman zaman elektronik ve basılı kitle iletişim araçlarına (medyaya) yansıtılan KİT zararları konusu da, nedenleri gözardı edilerek abartılmaktadır. Hiçbir tesis ilelebet yaşayacağı uarsayımı ile kurulmaz. Madencilik kesimi de bu kurala istisna teşkil etmez. Örneğin bir izabe tesisinin yenilenmesi için gerekli yatırımların yapılmasına izin verilmezse, tesisinin ueriminin düşmesi, üretim maliyetinin artması ve sonunda kapatılması kaçınılmaz olur. Öte yandan hükümet, bir KİT'i özel sektör kuruluşlarına maliyetinin altında fiyatlarla "ara malı" satmaya zorlar ve bu "ara malı" ndan elde edilen nihaî ürün yine KİT'lere - ve doğal olarak pazar koşullarına uygun karlı fiyatlarla- satılırsa o KİT'i zarar ediyor diye suçlayabilir misiniz?

Ryrica, zarardan söz ederken tüzel kişiliğe sahip çeşitli müesseseleri olan bir kamu madencilik kuruluşunun kurumlar nergisi, deüet hakkı, madencilik fonu vb. gibi ödemeleri ile o kuruluşta çalışan işçi ve memurların ödediği uergiler de gözardı edilmemelidir. Sermaye yetersizliği nedeniyle katlanılan faiz ve komisyon ödemelerinin kuruluşların finansman sorununu ne denli ağırlaştırdığı ve kimi zaman zararın tek nedenini oluşturduğu da unutulmamalıdır.

Gelelim Dünya Bankasının özelleştirme önerilerine: Rdnın iddialılığına karşın (Uluslararası İmar ve Kalkınma Bankası) aslında bir Amerikan bankası olan, kredi kullandırırken Amerikalı işadamlarının çıkarlarını daima ön planda tutan bu bankanın arasına doğru işler yaptığı da oluyor.

Örneğin, sözü edilen bankanın

MADENCİLİK BÜLTENİ

yakıtlar dışındaki madenlerle ilgili bir raporu ilginç bilgiler içermektedir. tince raporda dünyadaki madencilik kuruluşlarının hemen hepsinin bankalarla olan organik bağı belirtilmektedir. Ardından bankaların desteğindeki oligopol biçimde yapılanmış dev madencilik kuruluşlarının az gelişmiş ülkelerde oynadığı (sırasında dış satım yapılmasını engellemeye kadar varan) oyunlardan örnekler verilmektedir. Ayrıca tükenmekte olan madenlerle ilgili geniş bilgi vardır. Modern endüstrinin geniş ölçüde mineral girdilere dayandığı, madenlerin yenilenme olanağı bulunmayan doğal kaynaklar olduğu madencilik kuruluşu/banka bütünlüğünün yılların deneyimine dayalı vazgeçilmezliği, ülkemiz madencilik üretiminde en çok katma değeri sağlayacak bir konuma gelmesi zorunluluğu gibi hususları hesaba katmayan madencilik kuruluşlarımızı özelleştirmek, bu kuruluşları ve onların sahip olduğu, yenilenmesi, yerine konulması mümkün olmayan doğal kaynaklarımızı yabancılara

& Bir izabe tesisinin yenilenmesi için gerekli yatırımların yapılmasına izin verilmemesi, tesisin ueriminin düşmesi, üretim maliyetinin artması ve sonunda kapatılması kaçınılmaz olur. &

teslim etmek demektir. Geçmişte yabancıların madenlerimizi nasıl çalıştırdıklarına ait örnekler vardır.(Balya daki kurşun, İzmir yöresindeki antimon madenleri, yabancılar tarafından en büyük katma değer, kendi ülkelerinde sağlanacak biçimde işletilmiş ve rezerve tüketildikten sonra ceher temini için başka az gelişmiş ülkelere yönelmiştir.) Bir de "KİT'lerin rehabilitasyonunu sağladıktan sonra satalım" önerisi nar ki buna kargalar güler. Bir ulusal kuruluşumuzu rehabilite

etmek olanaklıysa, bunu sağladıktan sonra ne diye satalım?

SHP'ye düşer!

Öteki KİT'lerde olduğu gibi madencilik kesimindeki KİT'lerin de iyileştirilmesi, en ileri teknolojilerin kullanılmasına olanak verecek bir yapıya kavuşturulması, yönetimde yer uerilecek kişilerde siyasi sempati/yerine bilgi, deney ve yetenek aranması, binlerce kişiyi bir anda işsiz bırakacak biçimde olmamak kaydıyla, istihdam politikalarının yeniden gözden geçirilmesi, sermaye yetersizliği nedeniyle katılan faiz ve komisyon giderlerinin önlenmesi için yeterli sermaye ile donatılmaları, hiç kimsenin itirazı olmayacak işlemlerdir, flma ekonominin deuletin Uç temel erki yanında yer aldığı günümüzde ve çağımızda "deuleti küçültmek" gibi ne üdüğü belirsiz kavramların peşinde, madenlerimizi yabancılara peşkeş çekmek gibi gerici, kapitülasyonları çağırıştırır uygulamalara asla izin verilmemelidir. Bu konuda temel görev - yeni kimlik arayışına girişeceğine, tez elden eski devrimci kişiliğini kazanması gereken - koalisyon ortağı SHP'ye düşmektedir

Madencilik kesimimiz için gerekli olan, özelleştirme değil, ülkemizin dünya ortalamasının altında olan maden üretimi yoğunluğunu arttıracak tutarlı bir madencilik politikasını oluşturup uygulanmasını sağlamaktır.

Bu yazı 14 Ekim 1993 tarihli Cumhuriyet Gazetesi'nüen alınmıştır.

ÖZELLEŞTİRME PROGRAMININ TEK RMRCI, SERMRVEVE DRHR FRZLFİ KRVNRK RKTRRMRK, TEKELLERİN DRHR FRZLFİ GÜÇLENMESİNİ SİĞLİFİMİK UE EMEKÇİLERİN KAZANIM LİRİNİ VOKEDİP ÖRGÜTLÜLÜKLERİNİ DAĞITMAKTIR. FINKRRFİ DEMOKRRSİ PLATFORMU

Sayfa 5

TMMOB

TÜRK MÜHENDİS VE MİMAR ODALARI BİRLİÜİ

ÖZELLEŞTİRME,

Teröre, Yolsuzluklara,•••

Adam Kayırmaya,

Toplumsal Çürümeye,

İşsizliğe,

Doğal Kaynakların İsraf

Edilmesine,

Hayat Pahalılığına,

Katliamlara,

Bölgesel Dengesizliklere,

Gelir Dağılımının

Düzeltilmesine,

Çağdaşlaşmaya,

İnsanın insan

Sayılmasına,

Eğitimde Fırsat Eşitliğine.

Laikliği Korumaya,

Vergi Gelirlerinin

Artırılmasına, 'i

Düşünce özgürlüğüne,

Çalışanların v

örgütlenmesine,

Demokratikleşmeye

ÇARE MI?

GAP'TA TEKNİK HİZMETLER SEMPOZYUMU YAPILDI

TMMOB'nin düzenlediği ve Odamızın aktif olarak katıldığı sempozyum İçerik açısından son derece başarılı oldu. 10-12 Kasım tarihinde ttnkara'aa düzenlenen sempozyumda 39 bildiri sunuldu. Bu bildirilerin dört tanesi meslektaşlarımız tarafından hazırlandı, aşağıda meslektaşlarımızın sunduğu bildirilerin Özetleri ueilmektedir.

GAP BÖLGESİNDE MADENCİLİK VE MADEN MÜHENDİSLİĞİ HİZMETLERİ

Turhan ÜNVER

Maden Yüksek Mühendisi

GAP; bölgesel kalkınma yanında hedeflenen amaca ulaşabilmesi, her türlü sanayii yatırımlarının bölgede gerçekleşmesine bağlıdır. Bu entegre projenin başarısı için yürütülen teknik hizmetler kapsamında, maden mühendisliği hizmeti ve maden işletmecilik faaliyetleri oldukça zor ve çetin koşullar altında sürdürülmektedir.

Madencilikte, rasyonel yatırım ve işletmecilik için, herşeyden önce maden cevherinin ekonomik tenor sınırları, rezerv miktarları, endüstriyel kullanım özellikleri ile jeolojik ve topoğrafik özellikleri iyi bilinmelidir. Bu özelliklerin bilinmemesi, yüksek riskli yatırımlar içinde yer alan madencilikte risk faktörünü ikiye katlamaktadır. Madencilik yatırımları ve maden mühendisliği hizmetlerinin başarısı için gerekli önkoşulları oluşturan bu bilgilerin derlenmesi faaliyetlerini yürütebilecek Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü [MTA] organize edilmeli ve görevlendirilmelidir.

ŞANLIURFA TÜNELLERİ

Öner YILMAZ

Maden Mühendisi

Şanlıurfa Tünelleri yurdumuzdaki önemli yatırımlardan biridir. Yer yüzeyinin 200-300 m. altında yapılan tünel inşaatı, yerüstü inşaatlarına nazaran çok daha riskli- acı sürprizlere gebe, ağır çalışma koşulları ve teknik zorluklar içermektedir.

Ayrıca proje aşamasında yapılan jeolojik etüdlerde elde edilen verilerin aksine, güzergah boyunca sık sık rastlanan jeolojik düzensizlikler, zayıf zeminler ve aşırı su problemi çalışma koşullarını daha da güçleştirmiştir.

Şanlıurfa Tünelleri Atatürk Barajından alacağı suyu Harran Ovasına taşımaya, bölgeye hayat vermeye sabırsızlıkla hazırlanmaktadır.

ATATÜRK BARAJINDA BAZALT TAŞ OCAĞI

Ömer Yılmaz ERKOÇ

Maden Yüksek Mühendisi

Atatürk Barajı inşaatında, inşaat, maliyet ve işlev açısından önemli elemanlardan bir tanesi de gövdedir. Zaten barajı Dünya klanmanına sokan özellikler de gövdenin boyutları ve hacmidir.

Gövde dolgusu esas olarak;

A] Kil çekirdek

B] Filtre malzemeleri

C] Alüvyon

D] Kireçtaşı

E] Bazalt

malzemeleri ile dizayn edilmiştir. Bunlardan kil çekirdek geçirimsizlik, filtre malzemeleri kil çekirdeği korumak, alüvyon, kireçtaşı ve bazalt gibi elemanlar da gövdenin iskeletini oluşturmak işlevini üstlenmiştir.

İskelet yapı malzemelerinde önce fiziksel dayanıklılık, daha sonra da alüvyon aranmaktadır. İnşaat sürecinde, gövde dolgusunda kullanılması düşünülen alüvyon malzemenin ekonomik taşıma mesafesi dışına yayıldığı gözlenmiş, sonuçta bu malzeme yerine bazalt kaya kullanılması kararlaştırılmıştır.

Böylelikle gövde dolgusunda kullanılması gereken bazalt kaya hacmi 50,5 milyon m³'e yükselmiştir. Keban barajının tüm gövde hacminin 17 milyon m³ olduğu düşünülür ise, kullanılan bazalt kayanın boyutu hakkında daha iyi fikir edinilebilir,

Gövde dolgusunda yapılan bazalt dolgusu basit bir işlem değildir. Şöyle ki;

- Gövde iskeletini oluşturacak bazalt dolgunun belirli düzeyde içsel sürtünme açısı ve sıkışma yoğunluğunu sağlaması gerekmektedir.

- içsel sürtünme açısı ve yoğunluk su içeriği ile değişkenlik gösterir. Dolgunun projelendirilen stabilitesi için kaya dolgu zonlarında bir perméabilite istenir.

- Daha küçük tane boyutlu malzemelere komşu olan zonlarda, malzeme transferinin önlenmesi yaşamsal önemdedir.

Bu nedenler ile gövde dolgusu için kullanılan bazalt kayada, kirlilik ve tane boyut dağılımı çok önemli faktörler olarak ortaya çıkmıştır. Bu olgu bazalt taş ocağını, basit bir taş ocağı kapsamından çıkartarak, bir maden işletmesi kapsamına sokmuştur.

ATATÜRK BARAJINDA GERÇEKLEŞTİRİLEN GALERİ, SDNDAJ ve ENJEKSİYON ÇALIŞMALARI

Yıldırım ÖZBAYOĞLU

Maden Yüksek Mühendisi

Gövde hacmi itibariyle Dünya'nın B'nci büyük barajı olma özelliğine sahip olan Atatürk Barajı, 1.200.000 m. lik enjeksiyon perdesi alanı ve gerçekleştirilmiş bulunan toplam 1.723.000 m. sondaj ve 1 62.000 ton çimento enjeksiyonu ile Dünya'nın en büyük boyutlu enjeksiyon perdesi projesi olma özelliğine sahip bulunmaktadır. Yaklaşık 6,5 yılda tamamlanmış olan enjeksiyon perdesinin tümü, yeraltındaki enjeksiyon galerilerinden gerçekleştirilmiştir.

Perde enjeksiyonlarının yanısıra, değişik amaçlarla yapılan diğer sondaj ve enjeksiyonlarla birlikte gerçekleştirilen toplam miktar ise; 2.080.000 m. sondaj ve 187.000 ton çimento enjeksiyonudur.

PATLATMA ÜZERİNE

M.Murat HFINLIOfilU
1982/3501

Odamızın patlayıcı madde konusundaki çalışmalarını sevinçle karşılıyorum.

Konu teknik ve idari hatlara ayrılarak incelenmelidir.

Teknik bilgilerin ayrıştırılmasında konu boşuntuya getirilmemeli, pratiğe yönelik çalışmalarla konulara açıklık getirilmelidir.

İdari konuda gelişmelerin şimdiden aksayacağı endişesindeyim. Toplantılarınızda İçişleri Bakanlığı, Jandarma, Bayındırlık ve İskan Müdürlüğü ve bölge patlayıcı satış temsilcilerinin olmaması endişemi desteklemektedir.

Toplum emniyeti ve güvenliğinin de konuya dahil edilmesi gerekmektedir. D olay ısı ile konuya gerçekçi bir yaklaşım yapılacaksa teknik ve idari konuların birlikte değerlendirilmesi gerekir.

TEKNİK KONU:

A) Patlayıcılar

- Geleneksel Patlayıcılar
- İthal Patlayıcılar
- Teknik Gelişmeler
- Ruhsat Gerektirmeyen Patlayıcılar (carabH.us)
- Gübre-TiN

B) Kullanım Verleri ve

Uygulamaları

1. Çalışma Yerlerine Göre;

- Veraltı Madencilik
- Açık İşletmeler
- Mermer-Granit İşletmeleri
- Tünel-Galeri-Kuyu İşleri
- Taşacakları, Vol İşleri, Liman, Taş Üretimi

2. Delme Çalışma Biçimine Göre

- Geleneksel Delme
- Uagondrill-Trackdrill
- Galeri

- Seri Delik Çalışması

(Blok alma)

- Diğer

3. Taş Cinsine Göre

- Kömür
- Metal maden
- Taşocağı (Kalker us.)
- Diğer

Teknik konu ve standart çalışmaları patlayıcı kullanım miktarı belirlemede ölçüleri ortaya koymalıdır (Gübre ve TiN için açıklamalar).

Taşocağı için standart

Kömür için standart

Mermer için standart gibi

İDARİ KONU

Maden işletmelerinde Maden Mühendisi çalıştırılması kaçınılmaz olsa da fenni nezaretçi karmaşası nedeniyle patlayıcı kullanılan ocaklarda daimi mühendis çalıştırılması bile yapılamamaktadır.

Dolayısı ile kendi sektörümüzde, şantiyelerimize misafir gibi gelip giden maden mühendisleri yerine şantiye şefi pozisyonu ile inşaat sektöründeki gibi bir oluşumu yerleştirmekte yarar vardır.

Bunu kendi sektörümüzde oluşturduktan sonra, taşocağı, yol işleri, liman, taş üretimi, çimento fabrikaları gibi yoğun patlayıcı kullanılan sektörlerde de maden mühendisinin hizmet uermesi çalışmalarının yapılması gerektiğine inanıyorum. Kısaca patlayıcı ile maden mühendisliği özdeşleşmelidir.

Kullanılan kg'la orantılı maden mühendisi çalıştırmada oran düşürülmesi, Ruhsat (patlayıcı) alırken şantiyeye, ocağa kayıtlı maden mühendisi sayısı bir kıstas oluşturmalıdır.

Sabit depo yapmanın fabrika yapmak kadar zor olduğu gözönüne alınarak seyyar depo veya depo kiralama konuları irdelenmeli.

Büyük üretimlerde, büyük kapasitede kullanılan patlayıcının bir iki ateşçi ile

yapılmasının mümkün olmadığı, daha gerçekçi bir yaklaşımla ateşçi yardımcılarının uygulamaya geçirilmesinin gerekliliği.

Patlayıcı işi ile ilgili çalışma yapan taşeronların durumlarının irdelenmesi.

Ülke çapında bir kitapçık oluşturarak; patlayıcı ruhsatı alınması, kullanılması, taşınması, depolanmasının bir sisteme oturtulması. Bu çalışma ky patlayıcı miktarı baz alınarak 100 kg için şu sıra -2000 ky için şu sıra -5000 kg -10 000 kg us. için şu sıra takip edilir diye ruhsat almadan patlatmaya kadar tartışmaya mahal uermeyecek, yorumlanmayacak biçimde oluşturulmalıdır.

Küçük atımlar, ön çalışmalar, geçici işler, temel kazıları için yine prosedürün ne olacağının sisteme oturtulmasında yarar vardır.

Du kitapçıklar, emniyet, jandarma, satıcı, kullanıcıya bağlayıcı olarak bulundurulmalıdır.

Çalışmalarda, ülke gerçekleri ve işletmenin yoğun ve hızlı çalışmalarını engellemeyecek, aksine daha hızlı ve etkin çalışma temposu oluşturması; kaçak atım, patoz atışı gibi emniyetsiz atışları önleme açısından etkinliğinin gözden kaçırılmaması gerekir.

Böyle bir çalışmada somut bazı belgelere daganmanın kaçınılmazlığının gerekliliği.

Dolayısı ile maden ruhsatlı taşocağı-çimento fabrikası us. patlayıcı kullanan işletmelerde (Özel sektör) Tablo 1' de yorulduğu gibi kabaca belirlenmiş çizelgeler hatta bugüne kadar patlayıcı ile ilgili iş kazaları tesbitinin yapılması gerekmektedir. Du çizelgelerin yorumlarının da hemen altına yapılması lazımdır.

Konu maden işletmelerindeki organizasyon bozuklukları, Maden Kanunu us. ile içiçedir.

Ülkemizde gelişmiş sektör olan inşaat çalışmalarının ve organizasyonunun incelenmesinde yarar vardır.

Patlayıcı işinde merkezîyetçi çalışma yerine, yöresel izin, yöresel temin ve yöresel merkezi depolanmanın en emniyetli, en hızlı, en ekonomik çalışma biçimi olacağı inancındayım.

Tablo 1: Örnek çizelge

No	Çalışma filanı	Kullanılan Patlayıcı Miktarı	İli İM	(İteşçi Sayısı	Üretim
1	1 .1 VU IIII	2		21).(Ulu

Sayfa 8

BASINA VE KAMUOYUNA

Bugün ülkemizde yaşananlar tüm çalışanlar açısından oldukça kaygı vericidir.

Bu gelişmeleri değerlendiren bizler. TÜRK-İŞ. DİSK. HAK-İŞ, KAMU ÇALIŞANLARI SENDİKALARI PLATFORMU, TMMOB, TTB, TÜRMOB, T.DİŞ HEKİMLERİ BİRLİĞİ, T.VETERİNER HEKİMLERİ BİRLİĞİ, ÖĞRETİM ÜYELERİ DERNEĞİ, i.ü. İKTİSAT MEZUNLARI DERNEĞİ, T.ZİRAATÇILAR DERNEĞİ, İHD, CHD. HALKEVLERİ, GENEL SAĞLIK İŞ, EĞİTİM İŞ, ARAŞTIRMA GÖREVLİLERİ DERNEĞİ olarak ülkemizin ve tüm çalışanların karşı karşıya bulunduğu ciddi sorunları aşabilmenin tek yolunun demokrasi olduğu konusunda ortak düşünceden hareketle, ülkemizde demokrasinin yeni saldırılara karşı korunması, demokratik hak ve özgürlüklerin geliştirilmesi amacıyla daha etkin biçimde işbirliği yapmaya karar verdik.

Ülkemizde demokrasiyi koruyacak ve geliştirecek güç, çalışanların demokratik örgütleridir ve halkımızın demokrasi aracılığıyla kendi çıkarları doğrultusunda Hükümetleri ve Devleti yönlendirebileceği umududur.

Demokrasiye karşı duyduğumuz sorumluluk gereği ülkemizdeki tüm çalışanları temsil eden örgütler olarak ÇALIŞANLARIN ORTAK SESİ olacağımız bilinmelidir.

Bu tespitlerden hareketle;

özeleştirme adı altında uluslararası ve yerli tekelci sermayenin çıkarları doğrultusunda gerçekleştirilecek KİT satışlarına, taşeronlaşmaya, işçi çıkarmalara, sendikasılaştırılmaya, sosyal devlet anlayışı ve uygulamasının tümüyle yokedilmesi çabalarına karşı çıkıyoruz ve bu konuda ortak mücadele programları geliştirme umudu ve çabası içinde olduğumuzu kamuoyuna duyuruyoruz.

Kapsamlı bir özeleştirme programını uygulamak ve yüzbinlerce işçi ve memuru işten çıkarmak için gerekli şartları yaratacak bir sıkıyönetim uygulamasına veya Terörle Mücadele Yasası adı altında demokratik hak ve özgürlüklerde kısıtlamalara gidilmesine tüm çalışanlar olarak karşı çıktığımızı dile getiriyoruz.

Terörün her çeşidine karşı olan örgütlerimiz, ülkemizin içinde bulunduğu kan gölünden kurtulması için demokratikleşmeyi, demokrasiyi tek çözüm görmekteyiz, insanların özgürce kimliklerini ifade ettikleri barışçıl, sivil çözümlerle varolan sorunların ortadan kaldırılacağına inancımızı belirtmek isteriz.

Yeni KDV zamları ve çalışanların sırtına bindirilmek istenen yeni vergiler halkımıza yoksullaşmanın daha da dayatılmasından başka birşey değildir. Bu tür uygulamaları ekonomik terör olarak değerlendiriyor ve karşı çıkıyoruz.

Kamu çalışanlarının sendikal haklarını kullanabilmeleri için önlerindeki çeşitli engeller kaldırılmalı, grevli-toplu sözleşmeli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Bu konuda verilen vaatler yerine getirilmelidir. Tüm çalışanların örgütleri olarak bu konunun da izleyicisi olacağımız bilinmelidir.

Yukarıda isimleri yazılı bulunan kuruluşlar olarak, yalnızca doğrudan temsilcisi olduğumuz üyelerimizin değil, ülkemizdeki tüm çalışanların ve halkımızın tümünün çıkarları için işbirliği yapma ve tepkilerimizi eşgüdüm içinde ifade etme kararlılığı içerisindeyiz.

Meşru ve demokratik çizgideki mücadelemize halkımızın ve demokratik sivil toplum örgütlerinin desteğini istiyoruz.

Bu metin imza atan kuruluşların Genel Başkanları'nca Kızılay'da elden dağıtıldı.

ÇAYIRHAN'DA İŞYERİ TOPLANTISI

Oda Başkanımız flsım Kutluata, Yönetim Kurulu üyelerimiz Bülent Şentürk ve Ümit Vaşar Önder, 21 Kasım 1993 günü C ayırttan do düzenlenen üye toplantısına katıldılar. Müessese Müdürü Rttmet Papilena'nın da aralarında bulunduğu 26 meslektaşımızın katılımıyla, oldukça renkli ve canlı geçen toplantıda, özelde Çayırda ve genelde sektörümüzün sorunları tartışıldı, tioreuinden ayrılan işyeri temsilcimiz Galip Kalyıcıoğlu nun yerine temsilci yardımcımız Erdal Sözer işyeri temsilcisi seçildi. Kendisine çalışmalarında başarılar diliyoruz.

MADENCİLİK BÜLTENİ —

İZMİR VALİLİĞİ VERLİ KÖMÜRÜ VRSRKLDRİ

Yasaklama kararı üzerine adamızın İzmir Ualiliğine yazmış olduğu yazıyı sunuyoruz.

Sayın Kutlu AKT AŞ
İzmir Valiliği, İZMİR

SO'li yılların ortalarından beri, özellikle büyük şehirlerde hava kirliliği yarattığı gerekçesiyle, ülkemizde üretilen kömürlerin teshinde kullanımına valiliklerce kısmen veya tamamen yasak getirilmiştir. Ankara'da başlayan yasağı, geçen yıl Bursa'nın izlediği bilinmektedir; bu yılda sizin uygulayacağınızı öğrenmiş bulunuyoruz.

Yıllardan beri dile getirmemize rağmen, sağlıklı bir madencilik ve kömür politikası oluşturulamadı. Neticede, tüm hava kirliliğinin faturası yerli kömüre çıkarıldı. Hepimiz güvenli bir çevrede yaşamak isteriz. Madenlerimizin çevremize zarar vermemesi için, görüşlerimizi her platformda dile getiriyoruz: getirmeye de devam edeceğiz. Kalkınabilmemiz için madenlere ihtiyacımız var. Çevreye en az zarar vererek öz kaynaklarımızı değerlendirmemiz gerektiği düşüncesindeyiz. Valiliğiniz'ce İzmir ili Büyükşehir Mücavir Alanı içerisinde tüm yerli kömürlerin kullanımının yasaklanması doğrultusunda alınan kararın, madenciliğimize çok olumsuz etkileri olacağını belirtmek isteriz. Bu durum zaten zor ayakta duran kömür madenciliğimizi tamamen iflas noktasına getirecek ve bu işletmelerde çalışan üyelerimiz ile yüzlerce maden işçisinin işsiz kalmasına neden olacaktır, ülkemizde Valiliğiniz'in belirttiği standartlara uygun kömürler üretilmektedir. Birçok kömür işletmesinde de standartlara uygun üretimi sağlamak amacıyla kurulacak yeni yıkama tesisleri için yatırımlar yapılmaktadır. Ancak bu uygulamayla, üreticiler yatırımlarından vazgeçerek kömür üretimini durduracaklar ve halkımız da tonu 2-2,5 milyon TL'nden kömür tüketmek mecburiyetinde kalacaktır. Bu uygulamaya başka illerin de katılacağını belirtmek isteriz, Ve gelecekte teshinde tamamen ithal kömüre bağımlı bir açmaz ile karşı karşıya kalacağız. Bu durumun faturasının, hem madenciliğimize, hem de ülke ekonomisine olumsuz etkileri olacağı bir gerçektir.

ÇEVREYİ KİRLETEN, KÖMÜRLERİN ULUSAL YA DA ULUSLARARASI COGRAFIK MENŞEİ DEĞİL, TEKNİK SPESİFİKASYONLARI İLE TUTUŞTURMA-YAKMA TEKNOLOJİSİNİN DÜZEYİDİR!

önerimiz: "Yerli kömüre yasak" kararının yeniden gözden geçirilerek standartların belirlenmesi ve bu standartlara uygun kömürlerimizin teshinde kullanımına izin verilmesi yönündedir. Şu anda yıkama ve eleme tesislerine yatırım yapmış ve yapacak olan madencilerimize de, bu çözüm yoluyla bir şans tanınmış olacağı düşüncesindeyiz. Aksi takdirde, yukarıda belirttiğim gibi gelecekte tamamen ithal kömüre bağımlı bir ısınma ile halkımız karşı karşıya kalacak ve reket bet unsuru da ortadan kalkacağı için. "yerli kömüre yasak" kararınız ülkemize pahalıya mal olacaktır.

Bu görüşlerimizi dikkate alacağınız umuduyla saygılar sunar başarılar dileriz.

Asım KUTLUATA
Yönetim Kurulu Başkanı

MÜHENDİSLİK HİZMETLERİNİN ETKENLİĞİ SEMİNERİ ANKARA'DA YAPILDI

Milli Prodüktivite Merkezi (MPM) tarafından düzenlenen "Mühendislik Hizmetlerinin Etkenliği" semineri 1-2 Aralık 1993 tarihlerinde Ankara'da yapıldı.

Mühendislik hizmetlerinin, yaşama olanaklarının verimli kullanılması yönünden taşıdığı önemin yanı sıra, bu hizmetlerin giderek karmaşıklaşmakta olduğu herkesçe bilinmektedir. Mühendislik hizmeti verenlerin bilgilendirilmesine katkıda bulunmak amacıyla düzenlenen seminerde Odamız da iki bildiri sundu; "Madencilik Sektöründe Mesleki Denetimin Önemi" ve "Maden Mühendisliği Hizmetlerinin Etkenleştirilmesinde Eğitim Engeli" başlıklı bildiriler katılımcılar tarafından oldukça ilgi gördü.

İTÜ 4. ENDÜSTRİYEL KİRLENME SEMPOZYUMU 94

Z6-28 Eylül 1994 tarihlerinde İstanbul'da yapılacak olan Sempozyum ile "bilim adamlarının, mühendislerin ve uygulamacı kuruluşların teknik elemanlarının endüstriyel atık uzaklaştırılması ve yönetimi konusundaki araştırma uygulama ve sonuçlarını ortaya koymaları ve tartışmaları hedeflenmektedir. Sempozyumun amacı ise ülkemizde endüstriyel kirlenmeyle ilgili uygulamaya dönük araştırma faaliyetlerinin yansıtılması ve uygulamada elde edilen tecrübeler ve karşılaşılan problemlerin bilimsel bir seviyede ortaya konduğu bir ortamın sağlanmasıdır".

Sempozyum yazışma adresi:

Doç.Dr.Lütfi AKÇA
İTÜ İNŞAAT FAKÜLTESİ
ÇEVRE MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ
80626 MASLAK/İSTANBUL
Fax: (212) 2853776

DÜNYA MADENCİLER GÜNÜ BÜTÜN YURTTA BÜYÜK COŞKUyla KUTLANDI

Her yıl 4 Aralık günü kutladığımız "Dünya Madenciler Günü"nün Yirmiyedincisi bütün yurttaki büyük bir coşkuyla kutlandı.

Odamız öncülüğünde kutlanan Dünya Madenciler Günü bu yıl başta Ankara, İstanbul ve İzmir olmak üzere meslektaşlarımızın yoğun olarak bulunduğu Zonguldak, Bursa, Adana, Sivas, Seydişehir, Tunçbilek, Seyitömer, Soma, Gümüşköy, Çayırhan, Elazığ Ferrokrom, Dodurga ve Afşin-Elbistan'da kutlandı.

Ankara'da düzenlenen geceye Enerji Bakanı Sn. Dr. Veysel ATASOY, ETKB müsteşar yardımcıları Sn. Sıtkı SANCAR, Sn. Muammer İŞIKOGLU, Sn. Bumin GÜRSES ve ETKB üst düzey yöneticileri, Madencilik Sektörü kamu kurumlarının Genel Müdürleri ile yaklaşık 700 madenci katıldı.

Oda Başkanımız Sn. Asım KUTLUATA Zonguldak'ta düzenlenen kutlamalara katılırken; Oda II. Başkanı Sn. Fehmi YILDIRIM İstanbul'da, Oda yönetim kurulu üyesi ve TMMOB Genel Sekreteri Sn. Alpaslan Ertürk ise İzmir'de kutlamalara katıldılar.

Ankara, İstanbul ve İzmir'de düzenlenen kutlamalarda Mesleke 40, 50 ve 60 yıl hizmet veren üyelerimize Onur ve Hizmet Belgeleri sunuldu.

Madencilik sektörü açısından oldukça zor ve sorunlarla dolu bir yılı Dünya Madenciler Günü ile birlikte geride bıraktık. Dileğimiz ve çabamız; sorunları büyük oranda çözülmüş bir madencilik sektörü ile 1994 Dünya Madenciler Günü'nü kutlamak.

TTK'nun DÜNÜ, BUGÜNÜ, YAYINI PANELİNE'NE KATILDIK

(istanbul muhabirimiz bildiriyor)

İTÜ Maden Fakültesinin 40. kuruluş yıldönümünü kutlama etkinlikleri kapsamında, Dekanlıkça düzenlenen 1 Rralık 1993 günü okulun konferans salonunda gerçekleştirilen "TTK'nun Dünü, Bugünü, Varını" başlıklı panelde hem Odamızı, hem de İTÜ'ni Prof. Dr. Ergin firioğlu temsil etti. DVP Ankara Mu. Tınaz Titiz tarafından yönetilen panelde, TTK Gn. Md. Vrd. çetin Onur, İşadamı İshak Rlaton, Genel Maden-İş Gn. Bşk. Teknik Danışmanı Selahattin Kumkumoğlu ve ENTES nş yöneticilerinden R.Fuat Karayazıcı TTK'nun sorunlarını tartıştılar. Panelin başlangıcından önce bir sunuş konuşması yapan Prof. Dr. Cemal BİRÖN, kendisinin de Havza'da çalıştığı 60 lı yılların başında [Kİ nin kar ettiğini hatırlatarak, politik müdahalelerden arındırılabilirdiği takdirde, Kurumun bugünkü koşullarda bile kar edebileceğini ileri sürdü. Tüm Havza'nın ve özellikle Kozlu'nun dünya çapında Un kazanmış bir "ekol" olduğunu da vurgulayan BİRÖN, "...elli yıllık meslek hayatımın 20 yılı Hauza'da, gerisi de öğretim üyeliğiyle geçti; maden mühendisliğini yurtdışında mezun olduğum üniversitelerde öğrendim ; ama, madenciliği Hauza'da öğrendim. Hauza, ne pahasına olursa olsun, yaşatılmalıdır!" diyerek konuşmasını tamamladı.

Panelin ilk sözünü alan Ç.Onur, Kurumun kısa özgeçmişini anlattıktan sonra, Hauza'nın kaynakları ile son yıllardaki faaliyetlerle ilgili bilgilere değindi ve bilanço durumu da dahil olmak üzere, bazı sayısal ueriler aktardı, fi.F.Kara yazıcı, "... Havzadaki reel işçi ücretlerinin son yıllarda üçe katlandığını ... bu işçiliklerle Hauza'da kar sağlanmasının mümkün olamayacağını, ancak, milli güvenlik açısından Hauza yi terk etmenin de sakıncalar doğuracağını uurgulaya-

rak küçültme politikalarını savundu.i.Rlaton, milyonlarca tirajla basılan Babililli sayfalarında manşetten düşmeyen ve üç yıldan bu yana herkese ezberletilen malum yavelerini okudu. Prof. Dr. E. Rrioğlu, Rlaton un bütün kabul ve hesaplamalarının yanlış olduğunu vurgulayarak başladığı konuşmasında, görüşlerini derlediği yirmiküsur sayfalık bir bilimsel tebliğ metninin özetini uermeğe çalıştı ve çoğalttığı tebliğ de paneli izleyenlere dağıtıldı. Rynı sırada, Odamız ca kaleme alınarak Genel Maden-İş tarafından basım ve yayını gerçekleştirilen "Türkiye'de Madencilik Sektörü ve TTK'nun Genel Durumu" başlıklı broşür de izleyenlere dağıtıldı. Rrioğlu,Hauza ile ilgili mali verilerin reel ekonomik parametrelere dayanmadığını belirterek, TTK ölçeğindeki kuruluşları bilanço tablosuna bakarak değerlendirmenin sakat sonuçlar doğuracağını vurguladı. S. Kumkumoğlu da sendikasının ve Odamızın geleneksel politikalarını savundu.

Panelin ikinci turunda,konuşmacılar TTK'nun sağlıklı bir yapıya kavuşturulması için alınması gereken önlemleri sıraladı ve çözüm önerileri geliştirdiler. Müsü Rlaton ise, mühendislik problemlerinin nasıl çözüleceğinin öğretilmesi için kırk yıl bbyunca trilyonluk değerler ile hiçbir rakamla ölçülemeyecek ölçüde beyin ve göz nurunun harcandığı bir irfan yuvasının çatısı altında, her zaman olduğu gibi, çözüm yerine kriz üretme yolunu seçti.

Panelin en ilginç olayı ise, İTÜ Maden Fak. öğrencilerinin, kendi geleceklerini ve kaderlerini doğrudan ilgilendiren bir konunun tartışıldığı paneli izlemek yerine, konferans salonunun bitişiğindeki kantinde futbol maçı seyretmeyi tercih etmeleriydi.

LİTYUMU TANIYALIM

Mehmet Vaşar Ethem
1959/626

Ülkemizde bugüne kadar varlığı bilinmediği için olsa gerek, lityumla ilgili bir yazı kaleme alınıp yayınlanmamıştır. En azından ben böyle biliyorum.

Türkiye'nin jeolojisini göz önünde bulundurarak salamura tipi olmasa bile pegmatit tipi Li cevherlerinin az veya çok bulunması ihtimal dahilindedir. Nitekim, bugün artık var olmayan Maden Yardım Komisyonu (TOBB'ne bağlı bir kuruluş), 60'larda Zara ve Torul yöresinde Li araması yapmıştır.

20 civarında minerali ile bileşiği olan ve çeşitli alanlarda kullanılan Li'la ilgili literatür boşluğunu gidermek maksadıyla aşağıdaki derleme yapılmıştır.

LİTYUMUN ÖZELLİKLERİ

Atom Numarası	:3
Atom Ağırlığı	:6,941
Erime Noktası	:179 (186) °C
Kaynama Noktası	:1317 °C
Özgül Ağırlığı	:20 °C'da 0,534
Renk	:Gümüş Rengi
Sertlik	:Kurşun Yumuşaklığı

Li, ilk defa 1818'de J .A.Arfwedson tarafından bulunmuştur. Alevi lale kırmızısına boyaması ve bu alevin uzun süre devam etmesi belirgin kimyasal özelliğidir. 20 °C 'de havada göz kamaştırıcı bir alevle yanar. Suda yüzer ve suyla reaksiyona girip LiOH çıkarır.

Li metali % 99,5 safiyetinde olur ve en hafif metaldir. Tel halinde çekilebilir ve ince levha haline getirilebilir.

Li havadaki nemle de reaksiyona girer. Bunu önlemek için üzerine vazelin sürülür ve böylece saklanır. Gerek metal,gerekse bileşik olarak kullanıldığı yerler ile diğer özellikleri aşağıda belirtilmiştir.

ÖNEMLİ LİTYUM MİNERALLERİ

Ambligonit: Li (AlF)PÖ4, (Li,Na) AIPO4 (F.OH)

Lepidolit (Lityumla Mika): Eflatun Renkli. Li kaynaklı mineral

(F,OH)2 (Li,K)2Al2Si30g; (K,Li)3Al(Si03)3:

LiK(Al(OH,F)2)A1(Si0)3,

Petalite: Li2O.AI2O38SiO2

Spodümen: LiAl (SiO3)2.

1100 °O da teşekkül eden türüne Beta Spodümen denir; diğer türleri şunlardır: Metasilikat Spodümen, Li 2O.AI2O3 4SiO.; Kunzit, Hiddenit, Moldavit.

Kunzit: Güzel örnekleri mücevher olarak kullanılan kırmızıpembesi veya eflatun renkli Spodümen.

Zinvaldit: Sarı Mika, Li'lu ve Fe'li mika.

Li cevheri flotasyon yoluyla zenginleştirilir. Salamura (brine) tipi cevher (Li2CO3) ise yatağından pompa ile çekilip önce havuzlarda buharlaştırılmakta, sonra işlenmektedir.

Tenöre esas teşkil eden köke (Li2O) "lit-hia" denir. İsmi, çeşitli taşlarda teşekkül ettiği için, Yunanca "liüos=taş" sözcüğünden almaktadır.

Bor artıkları Li ihtiva etmektedir: "İki Türk bilim adamı laboratuvar şartlarında bor artıklarından lityum elde etmeyi başardı" (Hürriyet, 17.9.1989'daki ilan). Turmalin'in bu türü olan Rübelit'te de Li bulunur. Berilyum minerallerinden özellikle Morganit ve Vorobjevit, bünyelerindeki diğer bir kaç element yanında Li da ihtiva eder.

Bakır cevherinde bazen Nadir Toprak Elementleri, bu meyanda Li da bulunabilmektedir: Bulgaristan'daki Chelopeshe ve Krassen Cu yataklarında olduğu gibi (bkz. World Mining, Jan. 1980, p.53)

Bazı kaplıcalar Li'ludur. Bu tür kaplıcalar, böbrek ve mesane taşlarının düşürülmesinde yararlıdır. Türkiye'deki Lityumlu Kaplıcalar şunlardır:

- Bursa/Gemlik/Armutlu
- Bursa/Bademlibahçe-Kükürtlü
- Bursa/Karamustafa
- Bursa/Kaynarca
- Konya/Ereğli/Akhüyük

Türkiye'de ayrıca 60'larda TOBB'ne bağlı bir kuruluş olan Maden Yardım Komisyonu tarafından şu bölgelerde Li araştırması yapılmıştır (bkz. Türk Madencisi- ne Rehber, TOBB Yayını, Ankara 1965):

- Sivas/Zara'da ilçenin civarında geniş bir alanda
- Gümüşhane/Torul'da, ilçenin doğusunda geniş bir alanda.

Lepidolit, belirli oranda Rb ihtiva eden bir kaç mineralden biridir. Diğer bir ifadeyle Li, Alkali Metaller (Li, Na, K, Rb, Cs, Fr) Grubu'ndandır.

Ambligonit, Li ve P bakımından zengin olan granitik pegmatitlerde çok büyük, beyaz ve yarı saydam kütleler halinde bulunur.

Salamura ve kil tipi cevher (Hektorit) dışında hemen hemen bütün Li mineralleri, özellikle Lepidolit ve Spodümen, Pegmatit yataklarda teşekkül eder. Lepidolit ile Zinvaldit ayrıca pnömatoitik yataklarda başlıca gang mineralleri arasında da yer alır.

Kanada/Manitoba/Bernic Lake yatağı, kompleks bir mineralizasyon olup, Ce, Ta, Be, Li, Ga vs. ihtiva etmektedir.

Tablo1: Bazı salamuraların bileşimi (g/l):

	K ⁺	SO ₄ ⁼	Li ⁺	HBO ₂ ["]
Atamaca (Şili)	22.4	21.7	1.7	4.4
Great Salt Lake (ABD)	6.3	20.0	0.05	
Silver Peak/Esmeralda	-	-	0.3	
Olli Deniz (Ürdün)	7.0	0.6	0.02	

Namibya/Warmbed District yatağında Tantalit, Mika, Kuvars ve Li bulunur.

LİTYUM BİLEŞİKLERİ

Lityum alüminyum hidrür, LiAlH₄

Lityum bromür, LiBr

Lityum hidroksid, LiOH

Lityum hidroksid, monohidrat

Lityum hidrür, LiH

Lityum flüorür, LiF

Lityum karbonat, LiCl

Lityum nitrat, LiNO₃

Lityum nitrür, LiN

Lityum organil, organometalik bileşik, R-Li

Lityum tetraborat, Li₂B₄O₇

Bütillityum, C₄H₉Li

KULLANILDIĞI YERLER

Li⁺COT, ruhi depresyonun (manik-depresif psikoz) tedavisinden, yani alkoliklerin depresyon krizlerini önleyici ilaç yapımında;

LiAlH₄, organik kimyada;

Saf Li₂CO₃, optik sanayisinde;

Petalit (Li cevheri), jet ve roket motorlarında kullanılan ısıya dayanıklı seramik yapımında;

Metalik Li, uzay araçlarında kullanılan "lityumlu ve yanıcı (combustible) pil" yapımında; alüminyum sanayisinde (Li'un en büyük sarf yeri) sertlik vermek için;

Bütillityum, sentetik kauçuk imalinde;

LiCl ve LiBr, soğutucularda ve klima cihazlarında; Rb ihtiva eden lepidolit, "Sr-Rb" oranına dayalı tarihlendirme çalışmalarında;

LiF, emaye ve cam sanayisinde ergitici (flüksi olarak);

LiH, beyaz renkli, kristal yapıya sahip bir katı olup, suyla işlem gördüğünde hemen H₂ açığa çıkarır.Bu sebeple hidrojen kaynağı olarak; ayrıca LiAlH₄ üretiminde (Aldehitleri ve Karboksilli esterleri, hızla alkollere indirger);

Li⁺CO₂, öteki Li bileşiklerinin üretiminde;

LiOH, stearik asidin ve öbür yağ asitlerinin Li tuzlarının (sabunların) üretiminde, ayrıca bazik pillerdeki elektrolitlerde katkı maddesi ve CO₂ soğurucusu olarak (LiOH, Li₂CO₂'m CaCO₂ ile tepkimeye sokulması ile elde edilir);

Bir Li izotopu olan Li-6, Hidrojen Bombası yapımında;

Li minerallerinden bazılarının güzel örnekleri, (Hiddenit, kunzit) sustası olarak kullanılmaktadır.

LİTYUM ÜRETİCİSİ ÜLKELER VE BAŞLICA YATAKLAR

ABD / Utah / Great Salt Lake salamura tipi
 ABD/ Nevada/ Esmeralda/ Silver Peak salamura (Kuru gölün tabanında)
 ABD/California/Searles Lake salamura
 Arjantin
 Bolivya
 Brezilya
 Hollanda
 Kanada/Monitoba/Bernic Lake
 Çin HC
 G. Afrika C.
 Namibya (Güney Batı Afrika Cumhuriyeti)
 Warmbad District Yatağı
 Karibib yatağı
 Ruanda
 BDT
 Şili Muhtelif evaporit ve salamura tipi yataklar.
 Ürdün/Ölü Deniz
 Zimbabve Kamativi Kunativi Madeni (Li-Be)
 Lutope Madeni (Li)
 Kapoto Madeni (Li)
 Bikita Madeni (Li-Cs)
 Zimbabve/Fort Victoria
 Yeni Kaledonya

Dünya Li rezervi (Pegmatit ve salamura tipi) 1985 itibarıyla 36 Mt'dur.

Dünyanın belli başlı Li havzaları şunlardır:

-ABD/Kuzey Karolina'daki kalay-spodümen kuşağı - Güney Merkezi Afrika
 - Brezilya

Dünya Li tüketimi 36,7 Kt Li₂CO₃ veya 6,9 kt Li metalidir.

Lityum, pegmatitlerde, salamuralarda ve hektoritlerde elde edilir.

Lityum üretim metodları:

- Salting-out-Process

- KLiSO₄ Process

- Continuous Electrolytic process

Kunativi (Zimbabve) madeni dünyanın en büyük Li-Be rezervine sahiptir.

LİTYUM İLE İLGİLİ SEÇİLMİŞ LİTERATÜR

World Mining

- Dec. 76, p.45

- Sep 70, p 91

- Directory 70, p.152, 153,158

Mining Magazine

-Feb. 86, p.148/152

-Jan. 82, p.S

Glückauf

- 106(1970) Nr.14, S.N455

- 109 (1973) Nr.26, 1275/1286

E/MJ

-Sept. 67,p.222

-Jan. 67, p.139

- Feb. 68, p. 44

-Sept 67, p. 18

- Nov. 67, p.186

Industrial Minerals (IM)

-Aug. 78, p.50

-July. 91, p.44

AIME Transactions, Vol. 187, Oct. 1950, p. 1068/1070

Das Fischer Lexikon-Chemie, Frankfurt/M, 1968

Ethem, M.Y., A'dan Z'ye Kıymetli ve Yarı Kıymetli Taşlar (Süs Taşları), Ankara 1990

TKİ İŞYERLERİNDE ÜYELERİMİZ YEREL POLİTİK BASKILAR ALTINDA

Yerel politikacıların baskıları sonucu üyelerimizin değişik işyerlerine sürülmeleri üzerine Odamızın Enerji Bakanı Sn. Dr. Veyssel ATASOY'a gönderdiği telgrafın metnini aşağıda sunuyoruz.

Sn. Veyssel ATASOY
 Enerji ve Tabii kaynaklar
 Bakanı
 ANKARA

Türkiye Kömür işletmeleri Kurumu (TKİ) Genel Müdürlüğüne bağlı, Orta Anadolu Linyitleri işletmesi Müessesesi Müdürlüğü (OAL), Alpagut Dodurga Linyitleri işletmesi Müessesesi Müdürlüğü (ADL) ve Çan Linyitleri işletmesi Müessesesi Müdürlüğüne (ÇLİ) bağlı iş yerlerinde çalışan bazı üyelerimiz yerel politik baskılar sonucu başka işletmelere sürülmüşlerdir. Hiçbir anlaşılır gerekçe gösterilmeden yapılan bu uygulama, gerek sürülen ve gerekse bu birimlerde çalışan diğer meslektaşlarımızın üzerinde çok olumsuz etkiler yaratmıştır. Ve bir çok meslektaşımız Odamızı arayarak rahatsızlıklarını dilek getirmişlerdir.

Bu haksız uygulamaların durdurulması hususunda yetkililere talimatlarınızı arz ederim.
 Saygılarımla,

Asım KUTLUATA
 TMMOB Maden Mühendisleri
 Odası Başkanı

MESLEKTE 50 YIL

SUPHİ YRUFİŞÇİ

1919 Kilis doğumluyum. İlk ve orta okulu Kilis'te, liseyi Konya'da bitirdim. 1938 'de İktisad Vekaletinin açtığı Avrupa imtihanını kazanarak Maden Mühendisliği tahsil etmek üzere Fransa'ya gönderildim. Eylül 1939 da başlayan II Dünya Savaşı yüzünden tahsilime Amerika'da devam etmek durumunda kaldım.

Mayıs 1943'te Montana School of Mines'dan BS in Mining Engineering ve Şubat 1944' te Massachusets Institute of Technology 'den S.M in Metallurgy derecelerini alarak yurda döndüm.

Ağustos 1944'te Etibank'ın Murgul Bakır İşletmesine tayin oldum. 1954'te Murgul'dan Ergani Bakır İşletmesine Müessesesi Müdürü 1959'da da Etibank Genel Müdür Yrd.'na atandım. 1962'de bu görevden istifa ettim. 1965 sonuna kadar Ereğli Demir Çelik Fab. Satış Genel Md. Yrd.'nı ifa ettikten sonra Etibank Genel Müdürlüğüne atandım. Kasım 1967'de prensiplerime uymayan emirleri yerine getirmektense bu görevden de istifa etmeyi tercih ettim.

1972 Ağustosunda Ereğli Demir Çelik Fab. A.B.D. temsilciliğine tayin edilinceye kadar geçen süre içinde Sanayi Bakanlığı Müşavirliği, Akdeniz Gübre Sanayii İdare Meclisi Başkanlığı ve Çinko Kurşun Metal Sanayii Genel Müdürlüğü görevlerini ifa ettim.

1985 Ağustosunda Erdemir'den emekli oldum. Halen Amerika'da Türkiye ile iş yapmak isteyen firmalara müşavirlik yapıyorum.

MESLEKTE 40 YIL

T.Necdet HKMHN

1948 yılında Zonguldak Maden Teknisyen Okulu'ndan mezun oldu. Zonguldak Gelik bölgesinde 1954 yılına kadar çalıştı. 1953 yılında Zonguldak Maden Teknik Okulu'ndan mezun oldu. 1954-1959 yıllarında Bilgin Madencilik-İskenderun çalıştı. 1959-1980 döneminde Göcek ve İstanbul'da Türk Maadin Şirketi'nde çalıştıktan sonra, 1980 yılında emekliye ayrılmıştır.

Elimize geç ulaşması nedeniyle Bayram Bülteni'nde yer almayan Onur Ojelerimizi tanıtmayı Bültenimizde sürdürüyoruz.

Sayfa 14

YAYIN DÜNYASI

UYGULAMALI KÖMÜR AÇIK İŞLETMECİLİĞİ

TKİ Marmara Linyitleri İşletmesi Müessesesi'nde görevli meslektaşımız Tahir PARLAK tarafından hazırlanan "Uygulamalı Kömür Açık İşletmeciliği" isimli kitap yayınlandı. Yazarın yazdığı sunuş yazısını veriyoruz;

"Ülkemizde enerji, ısınma ve bunlara bağlı olarak hava kirliliği konuları, sorunlarımızın başında gelmektedir. Bunların çözümlenmesinde doğalgazın kullanımını en önemli bir alternatif olarak görmekte ise de, teknik ve ekonomik koşullar kömürün kullanılmasını da zorunlu kılmaktadır. Bu bakımdan, sınırlı kömür rezervlerinin ekonomik, kaliteli ve etkin üretilmesi önem arz etmektedir. Bu nedenle, öncelikli olarak açık işletme sınırlarının genişletilmesi, kullanılacak iş makinalarının uygun seçilmesi ve bunların verimli çalıştırılması gerekmektedir.

Bu amaca yönelik olarak, Şubat 1988 tarihinde hazırlamış olduğum "Kömür Açık İşletmeciliğinde Uygulamalı Örtükazı Yöntemleri" isimli yayındaki bilgileri bu defa daha kapsamlı hale getirerek ve ayrıca büyük açık işletmelerde önemli kullanım alanı olan bantlı konveyör ve çelik halatlar ve ayrıca kullanılan arazilerin geri kazanılması konularına yer vererek bu çalışmayı tamamlamış bulunmaktayım."

Kitap İsteme Adresi:

TKİ-MLİ Müessesesi, Organize Sanayi Bölgesi 16159

BURSA

Tel : C224) Z43 1560

Fax : (224) ?43 1567

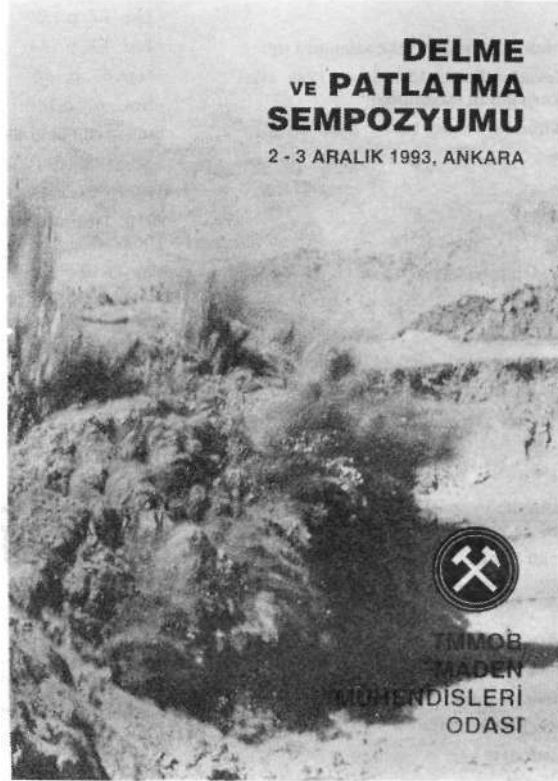
UYGULAMALI KONUR AÇIK İŞLETMECİLİĞİ

Tahir PARLAK
Maden Mühendisi
Maden Topografyası ve
Harita Yüksek Mühendisi

MADENCİLİK BÜLTENİ

YAYIN DÜNYASI

DELME ve PATLATMA

2-3 Aralık 1993 tarihlerinde Ankara'da gerçekleştirilen "Delme ve Patlatma Sempozyumu" bildiriler kitabı çıkmıştır. Açık işletmelerde, yeraltı işletmelerinde taşocaklarında, tünel, baraj ve otoyol yapımı işlerinde yaygın bir şekilde uygulanan delme ve patlatma önemli derecede ekonomik boyut taşımakta olup eğitim, mevzuat, emniyet ve verimlilik gibi konuların tartışıldığı bildirileri kapsayan kitap, kullanıcılara destek olacaktır.

Kitap, madenciliğimizde çok önemli bir yer tutan delme ve patlatmanın; bilimi, tekniği, uygulamaları ve ekipmanları konusunda toplam 10 (9 yerli, 1 yabancı) bildiriye kapsamaktadır.

TEMİN EDEBİLİRSİNİZ

EDERİ	ÖĞRENCİ	60.000 TL
	ÜYE	75.000 TL
	DİĞER	150.000 TL

YAYIN DÜNYASI

YAYIN DÜNYASI

YA

MAGNEZİT VE BAZİK
REFERAKTERLER TEKNOLOJİSİ

T.C. ANADOLU ÜNİVERSİTESİ YAYINLARI NO : 450
MÜHENDİSLİK-MİMARLIK FAKÜLTESİ YAYINLARI NO : 57

MAGNEZİT
VE
BAZİK REFERAKTERLER
TEKNOLOJİSİ

(Magnesite and Basic Refractory Technology)

Yrd. Doç. Dr. Muammer KAYA
MADEN MÜHENDİSLİĞİ BÖLÜMÜ

Nisan 1993

Yrd.Doç.Dr. Muammer Kaya tarafından kaleme alınarak Anadolu Üniversitesi'nce yayınlanan Magnezit ve Bazik Referakterler (1) Teknolojisi başlıklı kitap, Nisan 93'de ilk baskısını gerçekleştirdi. 290 sayfadan oluşan ve 250 kaynak taranarak hazırlandığı bildirilen kitabın, ders kitabından ziyade, bir teknolojik referans kitabı olarak konuyla ilgilenen herkesin yararlanabileceği tarzda hazırlandığı ileri sürülüyor, fliti bölümden oluşan kitabın birinci bölümü oluşum, fiziksel, kimyasal ve mineralojik özellikler, yataklanma şekilleri, coğrafik dağılım, kullanım alanları, üretim ve ticaret ilişkileri gibi konuları ele alıyor. İkinci bölümde arama, işletme, spesifikasyonlar, Türkiye ve Dünyadaki üreticiler ile tüketici eğilimleri inceleniyor. Üçüncü bölüm magnezitin bozuluşu, faz diyagramları, kostik ve zinter ürünler ile deniz suyundan üretimi kapsıyor. Dördüncü bölümde, flotasyon da dahil olmak üzere zenginleştirme yöntemleri inceleniyor. Beşinci bölümde refrakter malzemeleri sınıflandırılması, standartları, kullanım yerleri, imalatı ve tüketim eğilimleri ele alındıktan sonra, son bölümde de ülkemizdeki ve dünyadaki magnezit ve bazik refrakter sanayilerinin genel durumuna bakılıyor. Tanıtılan kitabı, yazarı ile temas kurarak edinebilirsiniz.

(1): Terim, kitabın orijinal başlığında yukarıdaki imlayla anılmaktadır.

Bu kitap ne madencilikten, ne de madencilerden bahsediyor. Ne yazarı, ne de yayınlayıcı meslektaşımız olmadığı gibi, mesleğin uzağından bile geçmemiş kişiler. Öyleyse, bu sayfada ne işi uar kitabın?! Biz de pek bir anlam ueremedik; ama, Bültenimiz'in okuyucuları, belki 1963 doğumlu bir Dinazor ile tanışmaktan memnurluk duyarlar diye düşündük ve kendisini tanıtmaya kalkıştık.

İletişim Yayınlarının piyasaya çıkardığı kitabın yazarı Can Kozanoğlu, fідana da doğmuş ve Rıman Lisesi, Robert Kolej, İÜ Siyasal Bilimler Fak. ve BÜ Sosyoloji Bölümünde okumuş. 1981'den bu yana gazetecilik yapıyor ve ilk kitabı *Bu Maçı Rılcız* 1990'da yayımlandı.

Cilalı İmaj Deuri, 80'lerden 90'lara ülkemizin münbit topraklarında pıtrak gibi güveren Turgut Özal, Mesut Yılmaz, İbrahim Tatlıses, Ahmet Kaya, Mustafa Denizli, Sezen İksu, Leyla Rılaton, Engin Rıdıç, Zafer Mutlu ve Birey gibi megastarların sosyopolitik tahlillerinden yola çıkarak, anılan on yıl içinde toplumumuzun geçirdiği metamorfik süreci inceliyor. Kozanoğlu, insanların 12 Eylül dönüşümü ile birlikte giriftar oldukları düşünme, görme ve algılama distorsiyon, illüzyon ve halüsinasyonlarını didik didik ederek cilalı kazıdıkça kazıyor. Cilalın altındaki zahiri görüntü gerçeğe dönüştükçe, toplumun gövdesini habis bir ur gibi saran ahlak çöküntüsü sırtıma başlıyor; giderek kangrenleşen tefessühün iğrenç kokusunu duyar gibi oluyorsunuz. Kozanoğlu, usta bir tesbit aucısı. Kitabı okudukça "...bunları ben de bilirdim; bütün bunları iliklerime kadar yaşadım." diyebilirsiniz. Rma, herkesin görüp, duyup, algılayıp da bir türlü layığıyla ifade edemediğini tüm insanlığa aktarıp ölümsüzleştirmek de zaten yazarlığın ya da şairliğin hüneri değil midir?...Uelhasil, geçen on yıl içinde Marksın, Engelsin, Blanki'nin, Lenin'in, Stalin'in, Liebknecht'in, Rosa Hanımın, Trotski'nin, Mao nun, Lumumba'nın, Fidel'in, Che'nin, Ho Amcanın ve Mustafa Kemal'in nasıl kurabigeci olduğunu ve Turgut Özal'ın da nasıl deurimci olduğunu merak edenlerin, bu kitabı okumaları gerekiyor. Rma, illa ki bunları merak etmenin gereği de yok; bilmem kaçınıcı baskısını yapan bu kitabı hala okumadıysanız, mutlaka okuyun.

Sahi, siz hiç İbrahim Tatlıses' ten, öyle "maui boncukli" zıralan değil de, Urfa'nın -- en az sadeyağı kadar halis muhlis -- hoyratlarını dinlediniz mi ?!...

**SMM BELGESİ İÇİN ÜYELERİMİZİN
BAŞVURULARI
YOĞUN BİR ŞEKİLDE DEVAM
EDİYOR.**

Bildiğiniz gibi, geçen sayıda yapılan bir duyuruyla Odamızın 1994 yılında Serbest Maden Mühendisliği Hizmet Belgesi verme uygulamasına geçeceğini duyurmuştuk. Bu konuda üyelerimizin yoğun ilgisi, konunun ne kadar önemli olduğunu ortaya koydu.

İki yıldır bu konuda sürdürülen çalışmalar sonucunda, Serbest Maden Mühendisliği Hizmetleri alanında; haksız rekabeti önlemek, imza sahteciliğini engellemek, üyelerimizin emeklerine eşdeğer bir ücret almasını sağlamak, asgari ücret tarifesinin tam ve eksiksiz uygulama olanağını sağlamak, Maden Mühendisliği Hizmetlerinin niteliğini artırmak ve maden mühendisleri ile sektör arasında dürüst ve güvenilir bir ortam yaratmak amacıyla Yönetim Kurulumuz 1 Ocak 1994 tarihinden itibaren belge sistemine geçilmesi kararını aldı.

Üyelerimizin, özellikle 1 Mart 1994'ten sonra SMMH Belgesi olmayanların işlemlerinin yapılamayacağı da gözönüne alınırsa, zor durumda kalmamaları için bir an önce Oda merkezimize veya İstanbul, İzmir ve Zonguldak temsilciliklerimize başvurmalarını önermekteyiz. Başvuru için gerekli olan belgeleri tekrar anımsatmak istiyoruz.

- Vergi levhasının onaylı fotokopisi,
- ücretli çalışanlar için tarafların aralarındaki sözleşme,
- Taahhütname (Odadan temin edilecek, Noter'den onaylanacak),
- imza Sirküleri (Noter onaylı),
- Kartotekse imza örneği (Odadan temin edilecek),
- ücretli çalışanlar için sigorta bildirgesi,
- Serbest çalışanlar için Bağkur bildirgesi.
- SMMH başvuru formu (Oda'dan temin edilecek)
- 250.000 .-TL SMMH başvuru ücreti ödendiğine dair belge,
- 1993 yılı sonuna kadar olan Oda aidatlarının ödendiğine dair belge.

Odadan temin edilecek olan belgeler için Oda merkezimize ya da temsilciliklerimize bir telefonunuz yeterli. Belgeler adresinize hemen postalanacaktır. Başvurumuzu tamamlayıp, Odamıza ulaştırdıktan en geç 15 gün sonra SMMH Belgesi adresinize yollanacaktır. Aşağıda gerekli telefonları ve banka hesap numaralarını veriyoruz

Maden Mühendisleri Odası (Merkez)
(0 312) 425 10 80 417 52 90

MMO İstanbul Temsilciliği [0212] 245 15 03
MMO İzmir Temsilciliği (0232) 366 55 52-53
MMO Zonguldak Şube [0372]25113 55

Banka Hesap Numaraları:

Etibank Kızılay Şubesi: 2014
İs Bankası Meşrutiyet Şubesi: 8120
Posta Çeki Hesabı: 86665

BRİÇ... BRİÇ...BRİÇ

KOLAY BİR PROBLEM

♠ K54		♠ V872									
♥ 642		♥ A9873									
♦ ADV109		♦ 64									
♣ K6		♣ 43									
♠ 1063											
♥ -											
♦ 8752											
♣ 1098752											
	<table border="1" style="border-collapse: collapse; width: 60px; height: 60px; margin: auto;"> <tr> <td style="text-align: center;">K</td> <td></td> <td style="text-align: center;">D</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">B</td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td></td> <td style="text-align: center;">G</td> <td></td> </tr> </table>	K		D	B				G		
K		D									
B											
	G										
♠ AD9											
♥ RDV105											
♦ R3											
♣ ADV											
Güney		Kuzey									
2 Trefl		3 Karo									
3 Kör		4 Karo									
4 Pik		6 Kör									

Batı trefl onlusunu çıkar, sıra sizde. (Batı körden şikandır, ama bu tabii siz koza girdikten sonra belli olacaktır.)

CEVAP: Trefl ELDEN alın ve kör ruasını çekin. Batı uymadı (şükredin ki uymayan Doğu değil) ve Doğu asla alıp trefl döndü. Şimdi yerden alın ve kör oynayın: Doğu tabii yediliyi koyup bir onörünüzü çıkarttıracaktır. Pik ruasıyla yere geçip üçüncü bir kör oynayın ve Doğunun sekizlisini onörlerinizden biriyle alın. Artık, Doğuda iki karo olduğu sürece, oyunun batırı kal-mamıştır. Metr trefl ve piklerinizi ÇEKMEDEN karo ruasını ve karo oynayın ve Batı mecburen çakınca üste çakarak son mefr kozunuzla oyunu yapın.

Eğer üçüncü kozdan sonra gafletle trefl asınızı çekmeye kalksaydınız Doğu çakar ve kontratı batırırdı! Aynı şekilde, Doğunun piki tek veya ikili olabilirdi ve o zaman da piklerinizi çekmeye kalktığınız takdirde çakardı.

Çok kolay görünen bu problemde küçük bir tuzak vardır.(Okuyucularımızın karoya girmeden metr trefl ve piklerini çekmeyi akıllardan bile geçireceklerine ihtimal vermediğimiz için o noktayı tuzaktan saymıyoruz!) Eğer iki trefli yerden alıp iki körü yerden oynamış olsaydınız, artık ben bile sizi kurtaramazdım! Çünkü Doğu üçlüyü verince siz benim "Batı körden şikandır" yazımı okumamış olduğunuz için haliyle büyük oynayacak ve Batı uymayınca cin çarpmışa dönecektiniz.(Ben bile kurtaramazdım, dedim ama, şikeli bir oyunda Doğu, yerden oynayacağınız üçüncü karoya ASLA çakarak size oyunu yaptırabilir ve ondan sonra da, "ne yapayım, küçük çaksaydım, deklaran üste çakacaktı" diyebilirdi....)

SATRANÇ... SATRANÇ... SATRANÇ... SATRANÇ...

Bu sayımızda; oyun başlangıçları, unutulmayan partilerde file yhin ve Marshall arasında bir oyun ve her zaman olduğu gibi Problem ve Etütlerimizi bulacaksınız.

Oyun Başlangıçları:

Satrançta oyun başlangıçlarına, taşların ilk bir kaç hamledeki gelişme şekillerine göre çeşitli isimler verilmiştir. Bazı başlangıçlara gelişme sistemlerine bağlı olan oyunları ilk analiz eden satranççıların buldukları ülkenin ya da kentin isimleri verilmiştir. Örneğin; Fransız Oyunu, İtalyan Oyunu, İspanyol Oyunu. Bazı başlangıçlara ise bunları oyunlarda ilk kez uygulayan ve etüt eden satranççıların isimleri verilmiştir. fileyhin Sauunması, Philidor Sauunması ve Euans Gambiti gibi. Bazı başlangıçlar da figürlerin gelişme sırasına göre verilmiş olan isimlerle anılırlar. Örneğin; Şah Gambiti, Fil Başlangıcı ve İki fit Sauunması.

Tüm bu başlangıçlar genel olarak 3 gruba ayrılır:

1- HÇIK BnŞLfiNGİÇLHB:

1.e4 e5 hamleleriyle başlayan bütün gelişmelere "açık başlangıç" denilmektedir. Bu isim verilmesi oyunun karakteriyle ilgilidir ve bu oyunlar gerçekte de kıyasıyla bir mücadele içerisinde geçer. Bazı açık başlangıçlar: İtalyan Oyunu, Euans Gambiti, İspanyol Oyunu ve İki fit Sauunması.

2- VARI KfİPBLİ BRŞLHNGİÇLfiR:

1.e4 hamlesine karşı Siyahların (eşit—e5 hamlesinde başka) herhangi bir hamleyle karşılık verirse oyunlara "yarı kapalı başlangıç" denir. Örneğin; 1. ...e6; 1. ... d5 gibi. Burada beyazların mücadeleye dönük oyununa, siyahın daha temkinli davrandığı cenaplar

bulunmaktadır. Burada da çok zeukli oyunlar çıkarılabilir.

3.KRPfiLİ BfiŞLHNGİÇLHR:

Beyazların (t.e4...hamlesinden başka) herhangi bir hamleyle başladığı oyunlara "kapalı başlangıçlar" denir. Örneğin; 1.d4; 1.gf3; 1.f4 gibi. Aslında bu sıralama oldukça genel bir yaklaşımı ortaya koymaktadır.

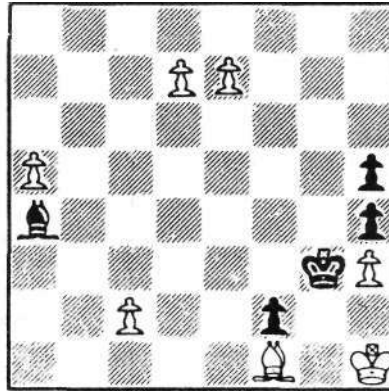
Eskiden açık başlangıçlar çok ilgili görüp uygulanırken, satranç teorisinin gelişip modern anlayışların ortaya çıkmasıyla; açık başlangıçlar terkedilmekte ve kapalı oyunlar tercih edilmektedir. Bununla birlikte tercihte oyuncuların oyun anlayışları ve kişilikleri de etkili olmaktadır.

UNUTULMfiVfiN PARTİLER

fileyhin (Beyazlar)
Marshall (Siyahlar)
Uezir Gambiti

1.d4 f1f6 2.c4 e6 3.flf3 fie4 4. f1fd2! Fb4 5. Uc2 d5 6. fic3 f5 7. Rdne4 f«e4 8. Ff4 0-0 9. e3 c6 10. Fe2 Rd7 11. a3 Fe7 12. 0-0 Fg5 13. f3! Fnf4 14. enf4 K«f4 (14...enf3 15. K«f3 Hf6 16. c5! "e6" karesi çok zayıf.) 15. fne4 Knf1+ 16. Knf1+ e5 17. Ud2! (17. d«e5 d4 ueya 17. cnd5 ueya 17. e«d5 e«d4 yoları Siyah için iyidir.) 17....c5 18. dne5! (Hnd5? CHd4 19. Ub4 Rf6 oyun belirsiz). ...d4 19. Uf4! dnc3 (19....Ue7 20. Ad5 Une5 21. Une5 fl«e5 22. He7+Şh8 23. Kf8 mat.) 20. Uf7+Şh8 21. b«c3ü (21. e6 Hfb 22. e7 Ug8! 23. KHfb Fg4! 24.U«g8+ŞHg8 25. Kd6 Ke8 ve Siyah açık üstün) 21.... Ug8 22. Ue7 h6 23. Fh5! a5 24. e6 g6 (24....flf6 25. Ff7 Uh7 26. KHf6 ile Begaz kazanır.) 25. end7 Fnd7 26. Kf7 Uh7 26. Knf6 ile Beyaz kazanır.) 25. e«d7 F«d7 26. Kf7 (1-0)

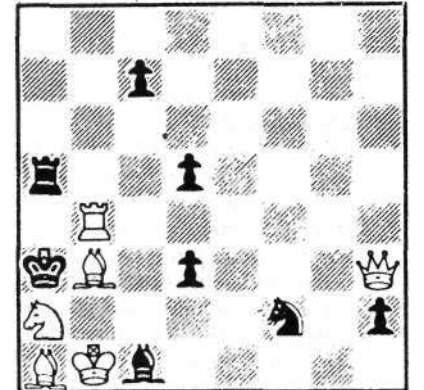
Problem: 7
Llincnt L. Eaton
Siluet Spring 1952

U1, hamlede mat
çözüm:

1. Fd1
1. ...Ka7 2. Ue3 Fne3 3. Fb2 mat
1. ...Ka8 2. Uh8 K«h8 3. Ka4 mat
1. ...Rnd1 2. Und3 Ac3
3. Unc3 mat

Etüt: 7
E. Pogosjants
Springaren 1965 1. Ödlü

Çözüm:

1. d8A Fe8!
2. ab fg6!
3. e8K! K«e8
4. a7 Fg6
5. a8F kazanır.

ŞİİR... ŞİİR... ŞİİR

KADINLAR BEKLEŞİYOR BU AKŞAM

Kadınlar bekliyor bu akşam maden ocağının başında
dehşetten kalpleri ha durdu ha duracak
kirli gökyüzünde hortlaklar gibî bakan
çarklara dikmişler gözlerini
altında esir hayatı yaşanan
ölü sessizliğindeki çarklara
kaderin sessiz çarklarına.

Fırtınadan kaçıp sığınmış koyunlar gibi
toplanmışlar küme küme
dururlar kımıldamadan
dururlar sessiz soluksuz.
uyaklar altındaki kuyularda az önce
kayalıklar arasındaki kömür damarlarında
yanan ve parlayan gaz birdenbire
ölüm saçtı dört bir gana.

Gece kapkara gece soğuk.
Yağmur yağıyor sis içinde.
fit kılar. üstleri başları sırlıklam
çukur, sıkı yanakları mosmor
kadınlar bekliyor.
Bir mucize kurtarır onları kurtarsa kurtarsa
böyle geldiği kadınlara haber.
(İma kadınlar dönmeyecekler yunalarına
kadınlar ocaklarının başına
dönmeyecekler.
Bekleyecekler şafak sökene dek
başlayıncaya dek dönmeye çarklar
yeniden
getirilinceye dek sedyeler için buraya
sendikleri bağlandıkları erkekleri
buraya getirilinceye dek bekleyecekler.
Saatinden tanıyacaklar kimini.
Kimini bir düşünmeden.
Kimini bir seziyle sadece.
Ue üç gün sonra bütün bu ölümler
hep birlikte gömülecekler büyük bir çukura
Seugileini ve üzüntülerini gönderecek kral hazretleri.
0 milletvekili de orada olacak
hani şu bilinen kişi.
Son grende, madencilerin karşısına asker
çıkarmam dıgen,
görünecek çok kederliymiş gibi,
parlak kara şapkası ışıldayacak başında,
gidecek cenazenin arkasından ağır ağır
şık iskarpinli ayakları.
Ocağın sahibi de orada olacak,
o herif ki, belki yüz kere
demişti, anam auradım olsun
madencilere at eti yedirmesem.
Papaz efendi de orada olacak.
Çocukların nafakasıyla fare besleyen

papaz efendi,
dua edecek ağlamaklı ağlamaklı,
yüreklere parça parça edecek sendiklerini
yitirenlerin,
basabasa sözcüklerin üzerine
palauralar sıkacak papaz efendi.
Sayıp dökülecek tehlikelerini maden
ocağının
ve madencilerin değerini sayıp dökülecek ve
yığıtlığını.

Ue bütün gazeteciler,
zehirmek için kamugu,
mürekkep harcamışlardı hani, denizler
dolusu,
"endüstrinin yıkıcılarına" ueryansın
etmişlerdi hani,
kimbilir ne acıklı öyküler dökülecekler.

Ue halk üzülecek:
"Ne acı!" diyecek, "Ne acı!"
Unutulacak ama herşey, haftasına
ummadan.
Ue milleUekili
Ue maden ocağı sahibi
Ue papaz efendi
Ue gazeteler
Ue beyni yıkanmış kamu
deuam edecekler zehirlerini, kinlerine depo
etmeye gelecek
İlk büyük maden grende
boşaltmak için
Bu akşam kadınlar maden ocağının
başında beklese dursun
tanrı bile görmüyor, tanrı bile
ikiyüzlülüğünü ve utancını bu oyunun

(Şiir İngiltere'deki maden kazalarında ölen maden işçileri için İngiliz şair Joe Corrie tarafından yazılmıştır.)

ÖLEN BİZİZ

-Maden İşçilerine-

Vanar bu dünyanın ışıkları
Vanar yanar yanar
Sönen biziz
Karanlık gecelerde

Öter kurbağalar boklu derede
Öter öter öter
Susan biziz
Haykıran gecelerde

Vaşar birileri sırtımızdan
Vaşar yaşar yaşar
Ölen biziz
Vaşanası gecelerde

1988, Kozlu
Celal KfıBfıDHVI
Maden Mühendisi

DELME VE PATLATMA SEMPOZYUMU YAPILDI

Delme ve Patlatma Sempozyumu 2-3 Aralık 1993 tarihlerinde Ankara Dedeman Oteli Konferans Salonu'nda özel şirketler ve kamu kurumlarından 200 delegenin katılımıyla gerçekleşti. Delegelerin yoğun ilgisiyle geçen Sempozyum'da toplam 10 bildiri sunuldu. Sempozyumun ikinci gününde yaklaşık 4 saat süren "Eğitimden üretime Kullanımdan Çevreye Patlatma" isimli panel yapıldı. Oda Başkanımız Sn. Asım KUTLUATA'nın Sempozyum açılış konuşmasını aşağıda yayınlıyoruz.

Değerli Konuklar. Sayın Meslektaşlarım.

Delme ve patlatmanın madencilik sektöründeki önemi hepimiz tarafından takdir edilir. Sadece madencilikte değil, yol yapımı, tünel, baraj gibi alanlarda da patlayıcı madde kullanımı bugün vazgeçilmez bir anlam taşımaktadır. Odamız patlayıcı madde kullanımını tartışmak üzere, bu hizmet alanına yıllarını vermiş değerli uzmanların hazırladıkları bildiriler çerçevesinde konunun dile getirilmesinin yararlı olacağı düşüncesiyle, böyle bir sempozyumun yapılmasına karar verdi.

Günümüzde, gerek patlayıcı madde üretiminde, gerekse delme ve patlatma tekniklerinde çok önemli teknolojik gelişmeler olmaktadır, ülkemizde de önemli gelişmeler olduğunu söyleyebiliriz; bunların dar bir alan içerisinde kalmaması ve tüm ilgililere ulaşmasının sağlanması açısından, bu sempozyumun sonuçlarının çok yararlı olacağı görüşündeyiz.

Tekniğine uygun bir delme ve patlatmanın ekonomik, sosyal ve psikolojik açıdan ne kadar hayati önemi olduğunu, belirtmeye gerek var mı bilemiyorum. Gerek bilgi yetersizliği ve gerekse uygulamadaki yanlışlıklar, telafisi mümkün olmayacak insan kayıplarına neden olmaktadır. Yanlış seçim ve uygulamaların doğurduğu zaman kaybı nedeniyle, işletmelerdeki iş düzeninin bozulduğunu ve sonuç olarak maliyet artışlarının yüksek boyutlara ulaştığını belirtmek isterim.

Hem insan hayatını koruyan, hem de verimli bir üretim gerçekleşmesinde çok önemli bir rolü olan bu konu hakkında Türkçe ağırlıklı yeterli yayın bulunmadığı da, ayrı bir gerçek.

Değerli Konuklar,

Yeterli düzeyde bilgi birikimi olmadan yapılan yanlış uygulamalar sonucu kaybedilen çalışanlarımızın hayatının değerini hiç bir şeyle ölçemeyiz. Ancak, yanlış uygulama sonucu, ekipmanda meydana gelecek arızalar ve kapasite düşüklüğü, patlatma nedeniyle doğacak problemler, birçok maddi ve manevi kayıplara da neden olmaktadır. Uygun delme ve patlatma teknikleri ve doğru bilgilerle donanmış uzmanların gerçekleştireceği uygulamalar az önce dile getirdiğimiz olumsuzlukların

tümünü belki ortadan kaldırmayabilir; ama, asgariye indirebilir.

Bugün, gerek madencilik, gerekse tünel, baraj ve yol inşaatlarında, konunun önemi artık herkes tarafından kabul edilmektedir. Mühendislik alanında ilk bilgilerin verildiği yer üniversitelerdir, üniversitelerde, delme-patlatma ve patlayıcı maddelerle ilgili dersler yeniden gözden geçirilmeli; teori ve pratiğe yönelik daha kapsamlı bilgiler verilmelidir. Şu anda yeterli düzeyde eğitimin verilmeyeceğini söyleyebiliriz. Ayrıca uygulamada, patlayıcı madde üreten ve tüketen kuruluşların meslek içi eğitim çalışmalarına önem vermesinin, bu konuda çalışanların bilgi düzeylerini yükseltmesinin ve teknolojik gelişmeleri takip etmesinin her yönüyle önemli faydalar sağlayacağını da hepimiz takdir edersiniz. Odamızın bu konuda elinden geleni yapmaya hazır olduğunu ve sempozyumun bir başlangıç olacağını belirtmek isterim. Neler yapmamız gerektiği ile eksikliklerin tesbiti doğrultusunda, sizlerden gelecek görüşler çalışmalarımıza rehber olacaktır.

Değerli Meslektaşlarımız,

- Patlayıcı maddelerin satın alınması, taşınması, depolanması ve iadesinde ne tür zorluklarla karşılaşıldığını bilmekteyiz. Mevzuat konusu üzerinde önemle durulması gerekmektedir. Ayrıca belli standartların hiç zaman kaybetmeden oluşturulması gerekir.

- Maden işletmelerinde ve diğer alanlarda, kullanıcılar çeşitli problemlerle karşılaşmakta ve bunların çözümü için başvurulacak merkezi bir kuruluş, maalesef ülkemizde bulunmamaktadır. Odamız, bu konuda da öncülük etmeye ve altyapı oluşturmaya çalışacaktır. Bu konu ile ilgilenen uzmanlardan oluşturacağımız komisyon, sorunların çözümüne yardımcı olacak ve sektöre yön vermeye çalışacaktır.

Sempozyuma bildiri ile katılan değerli uzmanlarımıza, katkı koyan kuruluşlarımıza ve emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Bu sempozyumun sonuçlarının konuyla ilgili sorunların çözümüne ışık tutacağına inanıyorum. Sizlerin de destekleri ile çalışmalarımızı sürdüreceğimizi belirtir; hepinize saygı ve sevgilerimi sunarım.

MADEN MÜHENDİSLİĞİ HİZMETLERİ 1994 YILI ASGARİ ÜCRET TARİFESİ

Hizmet

Fenni Nezaret Hizmeti(Bir Ocak için)	
Açık İşletme	1 700 000 TL/AY
<u>Yeraltı İşletmesi</u>	2 500 000 TL/AY
Sürekli Mühendislik Hizmetleri	
a. Büro Mühendisliği	7 500 000 TL/AY
b. Şantiye - Açık İşletme, Sondaj Mühendisliği	10 000 000 TL/AY
c. <u>Yeraltı İşletme Mühendisliği</u>	12 500 000 TL
Düşünsel (İstişari Hizmet)	
a. Sözlü Olarak Sunulması	1 250 000 TL/AY
b. <u>Rapor</u> Halinde Sunulması	2 000 000 TL/AY
Geçici Hizmet (Keşif Hizmeti)	
a. Hizmetin İlk Günü	700 000 TL/AY
b. Sonraki Her Gün İçin	750 000 TL
Danışmanlık (Müşavirlik Hizmeti)	5 000 000 TL
Proje Hizmetleri	
a. Arama Faaliyet Raporu	1 700 000 TL
b. ön İşletme Projesi	10 000 000 TL
c. ön İşletme Faaliyet Raporu	2 500 000 TL
d. İşletme Projesi	20 000 000 TL
e. Terk,patlayıcı madde kapasite raporu, kamulaştırma vb. rapor düzenlenmesi	1 700 000 TL
f. Orman İzni	3 400 000 TL
g. Fizibilite projesi	Toplam yatırım tutarının binde ikisi (%0,2)

Bu tablodaki hizmetlerin karşılıklarına KDV dahil değildir. Çalışmalar sırasındaki yol.konaklama vb giderler işverene aittir.

HAHCLAH

RESMİ GAZETE 23 ARALIK 1993 SAYI:S1797 SAYFA:4Q

III- Maden arama ruhsatnameleri, işletme ruhsatnameleri, işletme imtiyazları:

1. Maden arama ruhsatnamesi taleplerinden	367 400 TL
2. Maden arama ruhsatnameleri (Her yıl için)	919 000 TL
3. ön işletme ruhsatnameleri için (Her yıl için)	3 217 800 TL
4. Maden işletme ruhsatnameleri (Her yıl için)	
a) 10 yıla kadar olan (10 dahil) işletme ruhsatnameleri	5 516 900 TL
b) 15 yıla kadar olan (15 dahil) işletme ruhsatnameleri	6 435 900 TL
c) 40 yıla kadar olan (40 dahil) işletme ruhsatnameleri	9 194 600 TL
d) 60 yıla kadar olan (60 dahil) işletme ruhsatnameleri	13 792 000 TL
5. Mülga 6309 sayılı kanuna göre verilen (60-99) yıllık işletme imtiyazları (Her yıl için)	18 389 700 TL
6. Taşocağı Nizamnamesi gereğince verilecek ruhsatnameler (Her yıl için)	Bip grjn rı
7. Arama, ön işletme ve işletme ruhsatnameli sahalarla işletme imtiyazlı sahalarla fenni nezaretçi tayini taleplerinden	459 000 TL
8. İşletme ruhsat hakkı, birleştirme, uzatma, küçültme alan değiştirilmesi ve taşocağı maddelerinin Maden Kanunu kapsamına alınması taleplerinden	2 298 300 TL

Maden arama ruhsatnamesi, ön işletme ruhsatnamesi, işletme ruhsat hakkı, işletme ruhsatnamesi, işletme imtiyazı ve taşocağı maddelerinin Maden Kanunu "kapsamına alınması taleplerinin devir ve intikalleri sırasında, bu hakların verilmesi sırasındaki harçlar yeniden alınır.

KIMLIK DEĞİŞTİRME ÇALIŞMALARIMIZ SÜRÜYOR...

Üyelerimizin daha çağdaş görünümü bir kimlik kartına sahip olmaları amacıyla başlattığımız Oda Kimlik Kartı değiştirme çalışması sürüyor. Yeni kimlik kartı 8.2 x 5.3 cm. ölçülerinde olup, ehliyet tipindedir. Yeni kimlik kartlarınızı Oda merkezinden veya Şube ve Temsilciliklerimizden edinebilirsiniz.

Kimlik kartını değiştirmek için gerekli belgeler :

-Eski kimlik kartı, kayıpsa gazete ilanı

-İki adet renkli fotoğraf

-Odamızın aşağıda belirtilen hesaplarına 75.000 TL havale edildiğine dair alındı makbuzu

Banka Hesap Numaraları:

Etibank Kızılay Şubesi: 2014

İş Bankası Meşrutiyet Şubesi : 8120

Posta Çeki Hesabı: 86665

MADENCİLİK Bülteni

TMMOB

Maden Mühendisleri Odası

Rdına Sahibi ve Sorumlu

Vönetmeni:

Alpaslan ERTÜRK

Yönetim Yeri : Selanik Cad. 19/3

Kızılay-ANKARA

Tel : (0 312) 425 10 80

Fax: (0 312) 417 52 90

LJ Ayda bir yayınlanır.

LJ Kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

LJ imzalı yazılardaki görüş ve düşünceler yazarlarına aittir. Odayı ve Bülteni sorumlu kılmaz. Yazarlara ücret ödenmez.

Baskı : Özel Matbaası

Bu sayımızın dizgi ve mizanpajı Odamız'da yapılmıştır.